

PRAWO CYWILNE, RODZINNE I OPIEKUŃCZE

ZESTAW NR 1

1. Piotr Z. zawarł umowę ubezpieczenia Auto – Casco. W dniu 7 lipca 2017 r. parkując na chodniku przy ruchliwej ulicy nie zauważył stojącego w pobliżu ogranicznika i w efekcie najechał na niego. Na skutek tego doszło do zarysowania i wgniecenia przednich i tylnych drzwi ubezpieczonego pojazdu. Pomimo tego pojazd nadawał się do jazdy. Następnego dnia powód samochodem tym wyruszył wraz z rodziną na zaplanowane wcześniej wakacje do Chorwacji. Po powrocie w dniu 8 sierpnia 2017 r. zgłosił szkodę ubezpieczycielowi. Ubezpieczyciel odmówił wypłaty odszkodowania powołując się na postanowienia ogólnych warunków ubezpieczenia AC. Zgodnie z nimi, ubezpieczony zobowiązany jest do niezwłocznego zawiadomienia ubezpieczyciela o powstałej szkodzie, zaś niedopełnienie tego obowiązku stanowi podstawę do odmowy wypłaty odszkodowania w całości lub w odpowiedniej części. Piotr Z. naprawił szkodę we własnym zakresie i skierował powództwo przeciwko ubezpieczycielowi o zapłatę poniesionych kosztów naprawy w pełnej wysokości. W uzasadnieniu pozwu wskazał, że postanowienia o.w.u., stanowiące podstawę odmowy wypłaty odszkodowania, mają charakter abuzywny.

Oceń stanowisko powoda. Jaki jest skutek prawny ustalenia przez sąd abuzywności postanowienia umowy?

2. Nieruchomość rolna była przedmiotem współwłasności w częściach równych Piotra W., Sylwii H. oraz Andrzeja D. Współwłaściciele zawarli umowę dzierżawy tej nieruchomości ze Zbigniewem D. Zważywszy, że dzierżawca zalegał z zapłatą czynszu, Piotr W. wytoczył przeciwko niemu powództwo o zapłatę. W odpowiedzi na pozew Zbigniew D. podniósł zarzut braku legitymacji Piotra W. do żądania zapłaty całości zaległego czynszu. Wskazał, że Piotr W. mógłby najwyżej dochodzić części zaległego czynszu, stosownie do wielkości swojego udziału w prawie własności nieruchomości.

Oceń zasadność zarzutów Zbigniewa D. Jakie byłoby rozstrzygnięcie podnoszonego przez Zbigniewa D. zarzutu, gdyby nieruchomość ta była objęta współwłasnością łączną?

3. W wyroku rozwodowym sąd pozostawił obojgu rodzicom władzę rodzicielską nad 16 letnim synem stron oraz, na wniosek pozwanego, który oświadczył, że syn od dawna nie chce się z nim widywać, nie orzekł o kontaktach. Apelację od tego wyroku wniosła powódka. Zaskarżyła rozstrzygnięcie w przedmiocie władzy rodzicielskiej i kontaktów wskazując, że pozwany od lat nie widuje się z dzieckiem i nie chce się z nim wydawać. Wniosła o pozbawienie pozwanego władzy rodzicielskiej i uregulowanie obligatoryjnych kontaktów pozwanego z synem, tak aby dziecko miało okazję spotykać się z ojcem.

Oceń zasadność apelacji powódki. Wskaż na relację pomiędzy władzą rodzicielską a prawem i obowiązkiem kontaktów z dzieckiem.

PRAWO CYWILNE, RODZINNE I OPIEKUŃCZE

ZESTAW NR 2

1. Wspólnota mieszkaniowa nieruchomości położonej przy ul. Polnej 7 w Warszawie zamierza dochodzić od spółki z o.o. „DOM” z siedzibą w Lublinie odszkodowania z tytułu wad fizycznych lokali, będących przedmiotem odrębnej własności poszczególnych członków wspólnoty i znajdujących się w wybudowanym przez spółkę „DOM” budynku zarządzanym przez Wspólnotę. Wartość całości roszczeń odszkodowawczych oszacowana została wstępnie przez Wspólnotę na kwotę blisko 600.000 zł. Wspólnota uzyskała informację, że kondycja finansowa spółki „DOM” jest obecnie bardzo zła, zaś spółka wyzbywa się majątku. W ostatnim miesiącu spółka „DOM” sprzedała na rzecz spółki z o.o. „DOM – BIS” nieruchomość za kwotę 250.000 zł. Rzeczywista wartość rynkowa tej nieruchomości przekracza kwotę miliona złotych.

Wspólnota mieszkaniowa zamierza wytoczyć powództwo oparte na konstrukcji skargi pauliańskiej. Wskaż, czy przesłanki tego powództwa są w powyższym stanie faktycznym spełnione. Czy legitymacja czynna przysługuje wspólnocie mieszkaniowej, czy też z powództwem powinni wystąpić poszczególni właściciele lokali dotkniętych wadami? Kto powinien być pozwany w tej sprawie?

2. W 2018 r. Justyna D. złożyła wniosek o zasiedzenie nieruchomości. Sąd rejonowy ustalił, że ojciec wnioskodawczyni od 1970 r. władał tą nieruchomością, zaś jej właściciel wyraził na to zgodę. W zamian ojciec Justyny D. płacił właścicielowi ustaloną kwotę pieniężną. W 1975 r. po śmierci właściciela nieruchomości ojciec Justyny D. nadal z niej korzystał, jednakże przestał za to płacić, gdyż jedyny spadkobierca właściciela nieruchomości (Igor W.) przebywał w USA, a jego adres nie był ojcu Justyny D. znany. W 1980 r. Justyna D. nabyła w całości spadek po swoim ojcu. Nadal korzysta z tej nieruchomości, przy czym od 1982 r. gospodaruje na niej wraz ze swoim mężem, z którym pozostaje w ustroju wspólności ustawowej. W 1998 r. przebywający w USA Igor W. listownie wezwał Justynę D. i jej męża do opuszczenia tej nieruchomości. W odpowiedzi na to Justyna D. w 1999 r. odmówiła opuszczenia nieruchomości i złożyła Igorowi W. ofertę jej nabycia. Oferta nie została przyjęta, zaś w 2010 r. Igor W. ponownie wezwał Justynę D. do opuszczenia tej nieruchomości.

Czy doszło do zasiedzenia nieruchomości, a jeśli tak, to czy na rzecz Justyny D., czy też Justyny D. i jej męża?

3. W toku procesu rozwodowego sąd zabezpieczył potrzeby małoletniej Joanny (17 lat) poprzez zobowiązanie jej ojca, pozwanego Andrzeja C. do zapłaty co miesiąc kwoty 1000 zł, płatnych do rąk jej matki. Przed wydaniem wyroku w tej sprawie, Joanna ukończyła 18 lat. Wobec powyższego Andrzej C. wniósł o uchylenie postanowienia o zabezpieczeniu podnosząc, że w sprawie rozwodowej sąd nie orzeka o alimentach na rzecz pełnoletnich dzieci stron. Joanna jest uczennicą liceum i nie uzyskuje żadnych dochodów.

Zaproponuj rozstrzygnięcie tego wniosku.

PRAWO CYWILNE, RODZINNE I OPIEKUŃCZE

ZESTAW NR 3

1. Wyrokiem z 6 sierpnia 2018 r. sąd okręgowy oddalił powództwo Joanny Z. przeciwko Pawłowi W. o zachówek po zmarłym ojcu stron Kazimierz W. Sąd okręgowy ustalił, że Joanna Z. zawarła z Kazimierzem W. przed jego śmiercią umowę o zrzeczenie się prawa do zachowku po nim. Tym samym nie przysługiwało jej roszczenie o zachówek. W apelacji od tego wyroku Joanna Z. podniosła zarzut naruszenia przez sąd okręgowy art. 58 § 1 k.c. w zw. z art. 1047 k.c. Jak wskazała, w świetle tych przepisów zawarta przez nią umowa z Kazimierzem W. była bezwzględnie nieważna i z tych względów nie powinna stanowić podstawy rozstrzygnięcia tej sprawy.

Oceń zasadność podniesionego przez Joannę Z. zarzutu. Wskaż na różnicę pomiędzy nieważnością bezwzględną a nieważnością względną umowy.

2. Sąd okręgowy wyrokiem z 5 maja 2017 r. oddalił powództwo Spółdzielni Mieszkaniowej przeciwko jej członkom - małżonkom Janowi i Annie S. o zapłatę kwoty 96.000 zł tytułem uzupełnienia wkładu budowlanego związanego ze spółdzielczym własnościowym prawem do lokalu. W uzasadnieniu wskazał, że uwzględnił podniesiony przez pozwanych zarzut przedawnienia roszczenia uznając, że termin przedawnienia roszczenia spółdzielni, jako związanego z prowadzoną przez spółdzielnię działalnością gospodarczą, wynosi 3 lata. W apelacji wniesionej 7 lipca 2017 r. powodowa spółdzielnia podniosła zarzut naruszenia art. 118 k.c. wskazując, że termin przedawnienia jej roszczenia wynosi, zgodnie z ogólnymi zasadami, 10 lat. Jak podniosła, jej działalność prowadzona w celu zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych członków spółdzielni nie ma charakteru gospodarczego, zaś żądanie uzupełnienia przez pozwanych wkładu budowlanego zmierza jedynie do zwrotu poniesionych przez spółdzielnię kosztów budowy i nie generuje po jej stronie żadnego zysku.

Oceń zasadność zawartego w apelacji zarzutu. Czy ocena ta byłaby inna, gdyby małżonkowie Jan i Anna S. nie byli członkami powodowej spółdzielni?

3. Kurator Joanny Z. - osoby ubezwłasnowolnionej częściowo – za jej zgodą sprzedał w jej imieniu stanowiące jej własność mieszkanie trzypokojowe położone w Śródmieściu Warszawy i w zamian zakupił dla niej dwupokojowe mieszkanie położone na peryferiach Warszawy. Kwota stanowiąca różnicę pomiędzy ceną sprzedaży i zakupu została przeznaczona na utrzymanie Joanny Z. Dokonując obu czynności prawnych w imieniu Joanny Z. kurator legitymował się postanowieniem sądu opiekuńczego ustanawiającym go kuratorem i powierzającym mu zarząd majątkiem podopiecznej. Dokonane przez kuratora czynności prawne zostały zaskarżone przez brata Joanny Z. – Krzysztofa. Domagał się on ustalenia ich nieważności podnosząc, że kurator nie uzyskał wymaganych zgód sądu opiekuńczego na dokonanie tych czynności.

Oceń zasadność wniesionego powództwa. Wskaż różnicę pomiędzy uprawnieniami opiekuna osoby ubezwłasnowolnionej całkowicie i kuratora osoby ubezwłasnowolnionej częściowo.

PRAWO CYWILNE, RODZINNE I OPIEKUŃCZE

ZESTAW NR 4

1. Kazimierz D. wniósł pozew o odszkodowanie i zadośćuczynienie przeciwko spółce PKP – Intercity S.A. z tytułu poniesionego uszczerbku na zdrowiu. W uzasadnieniu pozwu wskazał, że pociąg, w którym wracał z meczu wyjazdowego drużyny piłkarskiej „A”, wraz z innymi kibicami tej drużyny, został obrzucony kamieniami przez niezidentyfikowanych sprawców, prawdopodobnie kibiców drużyny piłkarskiej „B”. Stłuczona w wyniku tego zdarzenia szyba w pociągu poważnie poraniła powoda. Pozwany w odpowiedzi na pozew podniósł zarzut, że szkoda wyrządzona powodowi powstała z wyłącznej winy osób trzecich, za działania których pozwany nie ponosi odpowiedzialności. Ponadto podniósł zarzut przyczynienia się poszkodowanego wskazując, że powód na własne ryzyko zdecydował się na uczestniczenie w imprezie podwyższonego ryzyka, jaki jest mecz piłkarski pomiędzy drużynami A i B, których kibice są do siebie od dawna wrogo nastawieni.

Oceń zasadność podniesionych przez pozwanego zarzutów. Scharakteryzuj krótko przesłanki odpowiedzialności odszkodowawczej opartej na zasadzie ryzyka.

2. Spółdzielnia Mieszkaniowa domagała się ustanowienia na przysługującym jej prawie użytkownika wieczystego nieruchomości gruntowej odpłatnej służebności przesyłu na rzecz uczestnika postępowania Zakładu Energetycznego w związku ze znajdującymi się na nieruchomości, będącej przedmiotem użytkowania wieczystego Spółdzielni, słupami podtrzymującymi energetyczne linie przesyłowe. Sąd rejonowy oddalił wniosek wskazując, że wyłącznie uprawnionym do żądania ustanowienia służebności przesyłu jest właściciel nieruchomości, a nie jej użytkownik wieczysty.

Oceń stanowisko sądu rejonowego. Wskaż podstawowe różnice pomiędzy prawem własności a prawem użytkowania wieczystego.

3. Anna M., działając jako przedstawiciel ustawowy Moniki M., wniosła w imieniu córki powództwo przeciwko dziadkom ojczystym Moniki M. żądając zasądzenia od nich solidarnie na rzecz Moniki M. alimentów w kwocie 1200 zł. miesięcznie. W uzasadnieniu wskazała, że ojciec Moniki M. od wielu lat nie realizuje ciężącego na nim obowiązku alimentacyjnego. Od kilku lat jest osadzony w zakładzie karnym, gdzie nie pracuje. W toku postępowania sąd ustalił, że Anna M. prowadzi własną działalność gospodarczą, z której osiąga dochód w wysokości około 10.000 zł miesięcznie. Kwota ta pozwala na zaspokojenie podstawowych potrzeb małoletniej Moniki M.

Zaproponuj rozstrzygnięcie. Czy istnieje podstawa prawna do solidarnego obciążenia pozwanych obowiązkiem alimentacyjnym?

PRAWO CYWILNE, RODZINNE I OPIEKUŃCZE

ZESTAW NR 5

1. Sąd rejonowy zasądził od Józefa W. na rzecz Gminy kwotę 35.000 zł tytułem wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z nieruchomości lokalowej. Jak wskazał w uzasadnieniu, strony łączyła umowa najmu lokalu użytkowego. Umowa ta została skutecznie wypowiedziana przez Gminę w dniu 20 maja 2017 r. Pomimo tego Józef W. nie zwrócił uprzednio wynajmowanego lokalu do maja 2018 r. Z tych względów powodowej Gminie przysługuje przeciwko pozwanemu roszczenie z tytułu bezumownego korzystania z tego lokalu za okres od czerwca 2017 r. do maja 2018 r. W apelacji pozwany Józef W. podniósł brak legitymacji biernej w tej sprawie wskazując, że lokal ten został przez niego podnajęty jeszcze w 2016 r. Stanisławowi K., który faktycznie korzystał z tego lokalu jako jego podnajemca nieprzerwanie od kwietnia 2016 r. do maja 2018 r.

Oceń zasadność podniesionego zarzutu. Wskaż na różnice pomiędzy posiadaniem samoistnym, posiadaniem zależnym i dzierżeniem.

2. Andrzej pożyczył Zbigniewowi kwotę 100.000 zł. Za zobowiązanie Zbigniewa poręczyła Iwona. W umowie poręczenia zastrzeżono, że poręczenie ogranicza się do kwoty 100.000 zł oraz wygasa z dniem 6 sierpnia 2018 r. W dniu 15 lipca 2018 r. Andrzej wezwał Iwonę do zapłaty kwoty 100.000 zł, zaś w dniu 6 sierpnia 2018 r. wytoczył przeciwko Iwone powództwo o zapłatę kwoty 100.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 6 sierpnia 2018 r. do dnia zapłaty. Iwona w odpowiedzi na pozew z 30 sierpnia 2018 r. wniosła o oddalenie powództwa wskazując na upływ terminu, na który poręczenie zostało udzielone.

Zaproponuj rozstrzygnięcie tej sprawy. Scharakteryzuj krótko terminy przedawnienia i terminy zawite. Podaj przykłady.

3. Piotr zawarł ze swoim małoletnim synem Januszem umowę darowizny nieruchomości. Zawierając umowę działał we własnym imieniu jako darczyńca oraz jako przedstawiciel ustawowy obdarowanego Janusza. Umowa darowizny zawarta została bez wiedzy matki Janusza, z którą Piotr jest rozwiedziony. W wyroku rozwodowym sąd wskazał miejsce pobytu małoletniego Janusza w każdorazowym miejscu pobytu Piotra oraz pozostawił obojgu rodzicom władzę rodzicielską. Matka Janusza, gdy dowiedziała się o zawarciu umowy darowizny, wniosła o jej unieważnienie. Podniosła, że Piotr jest zadłużony, zaś umowa darowizny miała charakter pozorny, gdyż jej celem była ucieczka z majątkiem przed wierzycielami. Co więcej, małoletni Janusz jest obecnie narażony na procesy, które będą wytaczać mu wierzyciele Piotra.

Czy umowa darowizny jest ważna i czy może być skutecznie przez matkę Janusza wzruszona, a jeśli tak, to na jakiej podstawie prawnej?

PRAWO CYWILNE, RODZINNE I OPIEKUŃCZE

ZESTAW NR 6

1. Krzysztof P. wniósł pozew przeciwko PGE Dystrybucja S.A. w Krakowie o zapłatę z tytułu bezumownego korzystania przez pozwanego z nieruchomości powoda w okresie wskazanym w pozwie. Powód wskazał, że pozwane przedsiębiorstwo korzysta z części jego nieruchomości z związku z przeciągniętą nad jego nieruchomością napowietrzną linią energetyczną stanowiącą własność pozwanego. Sąd okręgowy uwzględnił zarzut pozwanego co do nabycia służebności przesyłu przez zasiedzenie. W efekcie sąd wydał wyrok, w którym uwzględnił żądanie pozwu co do korzystania przez pozwanego z nieruchomości powoda w okresie przed nabyciem służebności w drodze zasiedzenia oraz oddalił żądanie za okres korzystania po zasiedzeniu służebności. Apelację od tego wyroku wniosły obie strony. Nie kwestionowały ustaleń sądu okręgowego co do zasiedzenia służebności. Powód podnosił jednak, że służebność przesyłu ma charakter odpłatny i tym samym nabycie jej przez pozwanego przez zasiedzenie nie wyłącza obowiązku zapłaty wynagrodzenia za cały okres korzystania z jego nieruchomości. Pozwany natomiast kwestionował prawidłowość zasądzenia wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z nieruchomości powoda za okres sprzed zasiedzenia.

Oceń zasadność zarzutów obu stron. Jakie są przesłanki zasiedzenia służebności przesyłu?

2. Justyna Z. wniosła powództwo o ochronę jej dóbr osobistych wskazując, że artykuł prasowy autorstwa pozwanego opisał jej ojca jako nieuczciwego przedsiębiorcę, który dorobił się na krzywdzie innych osób. Ojciec ciężko przeżył publikację artykułu, jednakże postanowił nie występować przeciwko autorowi artykułu na drogę prawną. Wprawdzie osoba Justyny Z. nie została w artykule wymieniona, jednakże jako córka bohatera artykułu, nosząca to samo nazwisko, spotkała się z wieloma negatywnymi komentarzami dotyczącymi zarówno jej osoby, jak i osoby jej ojca. W związku z tym wnosi w tej sprawie o ochronę własnych dóbr osobistych naruszonych artykułem opisującym działalność jej ojca.

Czy i jakie dobra osobiste powódki mogły zostać naruszone? Wyjaśnij pojęcie osoby pośrednio pokrzywdzonej. Czy na gruncie prawa polskiego osobie takiej przysługuje ochrona?

3. Piotr pozostający w związku małżeńskim z Aldoną zakupił samochód osobowy. Umowa zawarta została w imieniu i na rzecz Piotra bez udziału jego małżonki. Cena zakupu w kwocie 50 000 zł ustalona została w ratach. Piotr zapłacił jedynie 2 raty w łącznej wysokości 20 000 zł. Pozostałe raty nie zostały zapłacone. Sprzedawca pojazdu pozwał Piotra o zapłatę pozostałej kwoty. Pozwany w toku procesu podniósł zarzut nieważności umowy wskazując, że umowa zakupu pojazdu została zawarta bez wiedzy i zgody jego małżonki, z którą pozostaje on w ustroju wspólności ustawowej.

Oceń zasadność podniesionego zarzutu. Czy sprzedawca, zakładając ważność powyższej umowy, może zaspokoić się z majątku wspólnego małżonków, z wybranych składników tego majątku, czy też jedynie z majątku osobistego Piotra W.? Czy Aldona W. powinna być również pozwana w tym procesie?

PRAWO CYWILNE, RODZINNE I OPIEKUŃCZE

ZESTAW NR 7

1. W gazecie „Sensacje Dnia”, której redaktorem naczelnym jest Bianka M. opublikowany został artykuł Pawła D. opisujący dwuznaczne relacje znanego polityka z pewnym koncernem produkującym leki. Artykuł sugerował, że relacje te mogły być źródłem istotnych dochodów uzyskiwanych przez polityka. Artykuł ten opublikowany został również w formie internetowej na portalu informacyjnym gazety. Pod artykułem pojawiły się setki komentarzy internatów, niektóre z nich w sposób wulgarny znieważające polityka. Wydawcą zarówno gazety „Sensacje Dnia”, jak i portalu informacyjnego jest spółka z o.o. „MAK”. Bohater artykułu wniósł powództwo o ochronę dóbr osobistych domagając się solidarnie od Bianki M., Pawła D. oraz spółki z o.o. „MAK” zapłaty zadośćuczynia w kwocie 100.000 zł za publikację na portalu wulgarnych komentarzy internautów oraz przeproszenia za ich treść. Pozwani w odpowiedzi na pozew podnieśli, że niezwłocznie po otrzymaniu odpisu pozwu usunęli wskazane w pozwie komentarze internautów. Podnieśli również, że powód przed wytoczeniem powództwa nie zwracał się do nich o usunięcie tych komentarzy. Ponadto pozwani Bianka M. i Paweł D. podnieśli zarzut braku legitymacji biernej w tej sprawie.

Oceń zasadność roszczeń i zaproponuj rozstrzygnięcie tej sprawy.

2. Nieruchomość, na której zamieszkuje Piotr nie ma dojazdu do drogi publicznej. Dojazd taki możliwy jest przez nieruchomość sąsiednią, która jest własnością Skarbu Państwa i znajduje się w użytkowaniu wieczystym ustanowionym na rzecz spółdzielni mieszkaniowej.

Z jakim roszczeniem może wystąpić Piotr i przeciwko komu powinno ono być skierowane? Wskaż na podobieństwa i różnice pomiędzy prawem własności a prawem użytkowania wieczystego.

3. Sąd okręgowy w toku postępowania o rozwód wydał postanowienie zabezpieczające, w którym zobowiązał powoda do łożenia na potrzeby utrzymania rodziny przez czas trwania procesu rozwodowego kwoty 3000 zł miesięcznie. Powód zaskarżył to postanowienie podnosząc, że jest ono wadliwe albowiem sąd okręgowy powinien w sentencji postanowienia zindywidualizować nałożone na niego zobowiązane poprzez wskazanie poszczególnych uprawnień oraz należnych im kwot. Jak wskazał, z uzasadnienia postanowienia wynika, że kwota ta została łącznie zasądzona na zaspokojenie potrzeb jego żony oraz dwóch córek, co nie znalazło odzwierciedlenia w sentencji orzeczenia. Ponadto podniósł, że jedna z córek jest już pełnoletnia, a w procesie rozwodowym kognicja sądu obejmuje jedynie orzekanie o kosztach utrzymania i wychowania małoletnich dzieci stron.

Oceń zasadność zarzutów zawartych w zażaleniu.

PRAWO CYWILNE, RODZINNE I OPIEKUŃCZE

ZESTAW NR 8

1. Paweł Z. 7 maja 2014 r. zawarł ze spółką z o.o. „Net” w formie pisemnej umowę dzierżawy nieruchomości. W umowie zawartej na 8 lat zastrzeżone zostało dla Pawła Z., jako dzierżawcy, prawo pierwokupu tej nieruchomości. Zważywszy, że spółka „Net” popadła w kłopoty finansowe, 6 kwietnia 2018 r. zaproponowała Pawłowi Z. zakup dzierżawionej nieruchomości za kwotę 800.000 zł. Pismem z 12 kwietnia 2018 r. Paweł Z. złożył spółce oświadczenie, że nie jest zainteresowany zakupem, gdyż cena jest zbyt wysoka. W dniu 8 maja 2018 r. spółka „Net” sprzedała tę nieruchomość spółce akcyjnej „Iglo” za kwotę 1.200.000 zł.

Czy i z jakimi roszczeniami oraz wobec kogo może wystąpić Paweł Z. w związku z zawartym w umowie dzierżawy prawem pierwokupu? Czy zastrzeżenie prawa pierwokupu w zwykłej formie pisemnej jest prawnie skuteczne?

2. Sąd okręgowy oddalił powództwo o zachówek Piotra Z. przeciwko Justynie H. gdyż ustalił, że zmarły ojciec Piotra w sporządzonym testamencie powołał do całości spadku swoją konkubinę Justynę H. oraz wydziedziczył powoda, wskazując, że od kilku lat syn nie utrzymuje z nim żadnych kontaktów, nie troszczy się o niego w chorobie i nie pomaga mu finansowo. W apelacji do tego wyroku Piotr Z. zakwestionował skuteczność wydziedziczenia wskazując, że jego ojciec od wielu lat nadużywał alkoholu, porzucił go i matkę, gdy powód miał zaledwie 10 lat. Przyznał, że pomiędzy nim a ojcem dochodziło do nieporozumień, co skutkowało tym, że od 3 lat nie widział się z ojcem. Nie opiekował się ojcem, gdyż po prostu nie wiedział, że ojciec uległ poważnemu wypadkowi i takiej opieki wymagał. Nie pomagał mu finansowo, gdyż ojciec nigdy o taką pomoc nie zwracał się do niego.

Oceń zasadność wniesionej apelacji. Scharakteryzuj krótko instytucję zachowku.

3. Andrzej (lat 19) i Monika (lat 17) w tajemnicy przed rodzicami Moniki zawarli związek małżeński. W tym samym dniu u znajomego notariusza zawarli umowę ustanawiającą rozdzielność majątkową. Po ślubie Andrzej zakupił wysokiej klasy zestaw stereofoniczny.

Do jakiego majątku przynależy zakupiony przez Andrzeja zestaw? Jakie znaczenie dla ważności małżeństwa i zawartej intercyzy ma fakt, że Monika nie ma ukończonych 18 lat?

PRAWO CYWILNE, RODZINNE I OPIEKUŃCZE

ZESTAW NR 9

1. Paweł Z. (wydawca) telefonicznie zamówił u Justyny K. (ilustratorki) zestaw 10 ilustracji do książki, którą zamierzał wydać. Telefonicznie ustalono ilość, tematykę i formę ilustracji, a także wynagrodzenie należne Justynie K. Justyna K. przystąpiła do pracy. Po tygodniu na prośbę Pawła Z. przesłała mu mejlem fotografie 3 dotychczas wykonanych ilustracji. Paweł Z. uznał, że spełniają one warunki umowy i polecił wykonanie pozostałych ilustracji. Strony ustnie uzgodniły, że w ciągu miesiąca ilustracje zostaną wykonane i zawarta zostanie pisemna umowa przenosząca na Pawła Z. prawa autorskie do wykonanych ilustracji. Po przeniesieniu tych praw Justynie K. zostanie wypłacone umówione wynagrodzenie. Po miesiącu Justyna K. poinformowała Pawła Z., że ilustracje zostały wykonane, oświadczyła, że jest gotowa przenieść na niego prawa autorskie i zażądała wypłaty umówionego wynagrodzenia. Paweł Z. odmówił zawarcia pisemnej umowy o przeniesienia praw autorskich i zapłaty wskazując, że zmienił plany wydawnicze i ilustracje Justyny K. nie są mu już potrzebne.

Czy Justynie K. służy wynagrodzenie o zapłatę, a jeżeli tak, to na jakiej podstawie prawnej?

2. Wyrokiem z 5 kwietnia 2018 r. sąd rejonowy nakazał Piotrowi D. wydanie zajmowanego przez niego bez tytułu prawnego lokalu użytkowego jego właścicielce. W dniu 8 sierpnia 2018 r. Piotr D. wniósł pozew przeciwko właścicielce o zwrot nakładów koniecznych i użytecznych poniesionych na ten lokal. W odpowiedzi na pozew pozwana wniosła o oddalenie powództwa zarzucając, że roszczenie powoda jest niewymagalne albowiem nie wydał on do tej pory, pomimo prawomocnego wyroku eksmisyjnego, bezprawnie zajmowanego lokalu.

Oceń zasadność zarzutu pozwanej. Scharakteryzuj krótko pojęcie nakładów koniecznych, użytecznych i zbytkowych oraz zasady ich zwrotu w relacjach: właściciel – posiadacz rzeczy.

3. W wyroku rozwodowym sąd okręgowy nakazał eksmisję powoda z lokalu zajmowanego dotychczas wspólnie przez małżonków i ich małoletnie dzieci. W uzasadnieniu sąd wskazał, że zachowanie powoda w sposób rażący narusza zasady współżycia społecznego i stanowi bezpośrednie zagrożenie dla jego małżonki i dzieci. Tym samym nie jest możliwe dalsze wspólne zamieszkiwanie stron. Ponadto powód jest osobą majątną i posiada inny lokal w tej samej dzielnicy, w którym może mieszkać. Powód wniósł apelację od tego wyroku podnosząc, że lokal, z którego został wyeksmitowany zaskarżonym wyrokiem, stanowi jego majątek osobisty.

Oceń zasadność apelacji. Czy w wypadku orzeczenia eksmisji w wyroku rozwodowym sąd ma obowiązek orzec o prawie eksmitowanego małżonka do lokalu socjalnego?

PRAWO CYWILNE, RODZINNE I OPIEKUŃCZE

ZESTAW NR 10

1. Aldona K. wniosła pozew o zadośćuczynienie w wysokości 100.000 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 6 listopada 2017 r. za śmierć jej konkubenta Pawła Z., który zginął w wypadku komunikacyjnym w dniu 6 listopada 2017 r. W uzasadnieniu pozwu podniesiono, że powódka z Pawłem Z. od 20 lat pozostawali w nieformalnym związku, byli ze sobą bardzo związani uczuciowo i emocjonalnie. W dniu 10 listopada 2017 r. powódka zgłosiła pozwanemu ubezpieczycielowi żądanie zapłaty zadośćuczynienia w kwocie 100.000 zł. Decyzją z dnia 1 grudnia 2017 r. ubezpieczyciel odmówił wypłaty żądanej kwoty. Pozwany ubezpieczyciel, u którego sprawca wypadku miał wykupioną polisę OC, wniósł o oddalenie powództwa, wskazując na brak więzi rodzinnych pomiędzy powódką a Pawłem Z. Ponadto z ostrożności procesowej wskazał, że ewentualne odsetki ustawowe za opóźnienie powinny być zasądzone co najwyżej od daty wyrokowania w tej sprawie.

Zaproponuj rozstrzygnięcie tej sprawy. Wskaż jego podstawę prawną. Jakie okoliczności powinny być brane przez sąd pod uwagę przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia za śmierć osoby bliskiej?

2. Piotr D. zamierzał kupić używany samochód. Na portalu internetowym znalazł interesującą go ofertę i kupił oferowany pojazd, uprzednio dokładnie sprawdzając, wraz ze swoim kolegą mechanikiem samochodowym, zarówno sam pojazd, jak dokumenty pojazdu. Następnie udał się do wydziału komunikacyjnego, gdzie pojazd ten na podstawie przedstawionych przez Piotra D. dokumentów, uzyskanych od sprzedawcy, został zarejestrowany na jego nazwisko. Po upływie 2 lat podczas kontroli drogowej okazało się, że pojazd ten został 4 lata temu skradziony na terenie Niemiec obywatelowi duńskiemu Alfowi F.

Czy Piotr D. jest właścicielem tego pojazdu? Omów różnice pomiędzy konstrukcją zasiedzenia rzeczy ruchomej a nabyciem rzeczy ruchomej od nieuprawnionego.

3. W wyroku rozwodowym sąd ograniczył władzę rodzicielską powoda wskazując, że powód uprawniony jest do współdecydowania o wszystkich istotnych sprawach dziecka. Pozwana wniosła apelację od tego rozstrzygnięcia wskazując, że powód przebywa obecnie za granicą i nie ma z nim żadnego kontaktu. Wskazała również, że treść orzeczenia sądu okręgowego w tym zakresie jest dla niej niejasna. W szczególności pozwana nie wie, jakie decyzje dotyczące dziecka wymagają zgody powoda.

Oceń rozstrzygnięcie sądu okręgowego i zasadność wniesionej apelacji.

PRAWO CYWILNE, RODZINNE I OPIEKUŃCZE

ZESTAW NR 11

1. Andrzej Z. i Roman Z. nabyli na współwłasność od spółki „Moto” motocykl marki Harley Davidson. Po pół roku użytkowania kupujący stwierdzili wadę fizyczną motoru. Skierowane do spółki „Moto” wezwanie o usunięcie tej wady pozostało bez odpowiedzi. Andrzej Z. złożył spółce „Moto” oświadczenie o odstąpieniu od umowy sprzedaży i zażądał zwrotu uiszczonej ceny, dołączając umowę nabycia od Romana Z. udziału w prawie własności motocykla. Brak odpowiedzi spowodował wniesienie przez Andrzeja Z. powództwa o zapłatę kwoty stanowiącej równowartość zapłaconej ceny. Spółka „Moto” w sprzeciwie od wydanego nakazu zapłaty podniosła, że Andrzej Z. nie jest uprawniony do odstąpienia od umowy, gdyż umowa sprzedaży zawarta została przez spółkę z Andrzejem Z. i Romanem Z. Ponadto pozwana spółka wskazała, że roszczenie powoda o zwrot zapłaconej ceny jest przedwczesne, gdyż nie zwrócił on spółce zakupionego motocykla.

Zaproponuj rozstrzygnięcie tej sprawy. Omów zagadnienie zbywalności roszczeń z tytułu rękojmi.

2. Piotr wraz z małżonką Anną zawarli z bankiem umowę kredytu. Na zabezpieczenie spłaty kredytu przenieśli na rzecz banku własność nieruchomości obejmującej m.in. dom, w którym mieszkali. Bank pozostawił nieruchomości w użytkowaniu małżonków, zastrzegając, że w razie niespłacenia kredytu w terminie wynikającym z umowy kredytowej, może zażądać jej wydania. Ponadto w umowie tej bank zobowiązał się do zwrotnego przeniesienia na małżonków własności nieruchomości niezwłocznie po spłacie całkowitego zadłużenia. Zważywszy, że nie doszło do spłaty kredytu w uzgodnionym terminie, bank wystąpił przeciwko małżonkom o wydanie nieruchomości. Pozwani wnieśli o oddalenie powództwa wskazując, że umowa przeniesienia własności nieruchomości jest nieważna albowiem zawarta została pod warunkiem. Trwałość skutku rzeczowego w postaci przeniesienia własności nieruchomości na bank uzależniona została od warunku, jakim było niespłacenie kredytu w terminie.

Oceń zasadność zarzutu pozwanych. Scharakteryzuj krótko pojęcia terminu i warunku.

3. W toku procesu rozwodowego powódka, w imieniu małoletniej córki stron, złożyła wniosek o zabezpieczenie poprzez zasądzenie od pozwanego na rzecz córki na czas trwania procesu rozwodowego alimentów w kwocie 1200 zł miesięcznie. Pozwany wniósł o oddalenie tego wniosku wywodząc, że strony wraz z córką nadal zamieszkują razem, zaś potrzeby dziecka, określone przez powódkę na 1500 zł miesięcznie, są przez pozwanego dobrowolnie na bieżąco zaspokajane. Powódka i pozwany w równym stopniu łożą finansowo na utrzymanie dziecka, zaś dochody pozwanego (2500 zł miesięcznie) jedynie w nieznacznym stopniu przewyższają dochody powódki (2200 zł miesięcznie). Pozwany również w znacznym zakresie sprawuje osobistą pieczę nad córką, codziennie zaprowadza ją i odbiera z przedszkola.

Zaproponuj rozstrzygnięcie tej sprawy. Czy fakt dobrowolnego wywiązywania się z obowiązku alimentacyjnego przez obowiązanego ma znaczenie dla rozstrzygnięcia?

PRAWO CYWILNE, RODZINNE I OPIEKUŃCZE

ZESTAW NR 12

1. Nakazem zapłaty wydanym w postępowaniu nakazowym w dniu 2 grudnia 2012 r. Joanna D. zobowiązana została do zapłaty na rzecz spółki z o.o. „Lech” kwoty 350.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami i kosztami procesu. W dniu 5 grudnia 2012 r. Joanna D. dokonała darowizny na rzecz Sylwestra W. nieruchomości stanowiącej jej własność. W dniu 17 stycznia 2014 r. Sylwester W. darował tę nieruchomość swojej matce Kindze W., która z kolei sprzedała ją swojemu konkubentowi Klaudiuszowi S. umową zawartą w dniu 30 listopada 2015 r. Spółka z o.o. „Lech” uznała, że wszystkie powyższe czynności zostały dokonane z jej pokrzywdzeniem jako wierzyciela Joanny D, zaś ich celem było uniemożliwienie zaspokojenia jej wierzytelności z nieruchomości stanowiącej pierwotnie własność Joanny D.

Z jakim powództwem i przeciwko komu powinna wystąpić spółka „Lech”? Czy fakt, że darowizna dokonana przez Joannę D. miała miejsce w dniu 5 grudnia 2012 r. ma wpływ na skuteczność obecnie wytoczonego powództwa?

2. Paweł był właścicielem nieruchomości mającej utrudniony dostęp do drogi publicznej. Sąsiad Pawła wyraził zgodę na przejazd przez polną drogę prowadząca przez jego nieruchomość pod warunkiem, że Paweł zapłaci mu określoną kwotę za wzmocnienie i utwardzenie tej drogi. Paweł uiszczył na rzecz sąsiada żadaną kwotę, zaś sąsiad we własnym zakresie wykonał konieczne utwardzenie drogi na swojej nieruchomości. Przez 23 lata Paweł korzystał z przejazdu przez działkę sąsiada. Z uwagi na nieporozumienie dotyczące rozgraniczenia nieruchomości, sąsiad zakazał Pawłowi dalszego korzystania z tej drogi i zagroził przejazdem. Paweł złożył wniosek o stwierdzenie zasiedzenia służebności przejazdu przez działkę należącą do sąsiada. Sąsiad wniósł o oddalenie tego wniosku podnosząc, że sporna droga nie została pobudowana (utwardzona przez Pawła), co wyklucza możliwość zasiedzenia.

Oceń zasadność złożonego wniosku o zasiedzenie. Jakie inne środki prawne mogą przysługiwać Pawłowi w przedstawionym wyżej stanie faktycznym?

3. Anna złożyła wniosek o ubezwłasnowolnienie całkowite swojej matki wskazując, że matka cierpi na demencję starczą, nie może poruszać się bez pomocy osób trzecich, wymaga stałej opieki. Siostra Anny i uczestniczka postępowania Paulina wniosła o oddalenie tego wniosku. Przyznała, że matka z uwagi na ogólny stan zdrowia i wiek wymaga pomocy osób trzecich. Wskazała jednak, że od 5 lat opiekuje się matką, mieszka wraz z nią. Wszystkie potrzeby matki są na bieżąco zaspokajane. Wniosek złożony przez Annę ma jedynie na celu przejęcie majątku matki. Anna od wielu lat mieszka za granicą i w ogóle nie interesuje się losem matki.

Oceń zasadność złożonego wniosku. Wskaż na różnice pomiędzy ubezwłasnowolnieniem całkowitym i ubezwłasnowolnieniem częściowym.

PRAWO CYWILNE, RODZINNE I OPIEKUŃCZE

ZESTAW NR 13

1. Sąd okręgowy wyrokiem z 5 maja 2018 r. zasądził od towarzystwa ubezpieczeniowego na rzecz Piotra W. m.in. rentę z tytułu całkowitej utraty zdolności do pracy zarobkowej, płatną miesięcznie w kwocie, która stanowiła równowartość najniższego miesięcznego wynagrodzenia ustalonego w rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz wysokości minimalnej stawki godzinowej. Podstawę faktyczną rozstrzygnięcia stanowił wypadek komunikacyjny, w którym Piotr W. odniósł poważne uszkodzenia ciała skutkujące całkowitą niezdolnością do pracy. W apelacji skierowanej przeciwko temu rozstrzygnięciu pozwane towarzystwo ubezpieczeniowe podniosło dwa zarzuty. Po pierwsze wskazało, że Piotr W. przed wypadkiem komunikacyjnym był osobą bezrobotną bez prawa do zasiłku. Tym samym na skutek zdarzenia szkodowego nie doszło po jego stronie do szkody w postaci utraty uzyskiwanego uprzednio wynagrodzenia. Uzasadnia to oddalenie powództwa o rentę. Ponadto ustalona przez sąd kwota będąca równowartością minimalnego wynagrodzenia stanowi kwotę brutto. Tymczasem, gdyby powodowi należała się jakakolwiek renta, powinna być ona ustalona w kwocie netto.

Oceń zasadność podniesionych przez pozwanego zarzutów. Jakie są przesłanki przyznania renty na gruncie art. 444 k.c.?

2. Piotr K. i Andrzej K. w 1980 r. nabyli w drodze dziczenia ustawowego spadek po swoim ojcu Zenobiuszu K. w częściach po ½. W skład spadku wchodziła zabudowana nieruchomość, na której mieszkali obaj bracia. W 1982 r. doszło do poważnego konfliktu pomiędzy braćmi, w wyniku czego Andrzej K. wyprowadził się do innego miasta. Andrzej K. do swojej śmierci w 2005 r. nigdy nie odwiedził brata, który korzystał z całej nieruchomości, uiszczając wszystkie opłaty z nią związane, a w 2000 r. wydzierżawił całą nieruchomość sąsiadowi. W 2015 r. wdowa po Andrzeju K. i jego spadkobierczyni dowiedziały się, że jej mąż był współwłaścicielem tej nieruchomości. Piotr K. w odpowiedzi na jej żądanie dopuszczenia do współposiadania nieruchomości, odmówił oświadczając, że jest jej jedynym właścicielem.

Czy Piotr K. nabył własność tej nieruchomości przez zasiedzenie? Odpowiedź uzasadnij.

3. Piotr podejrzewał, że jego żona dopuszcza się zdrady małżeńskiej. Żona po burzliwej rozmowie przyznała się do zdrady, przyznała również, że Piotr nie jest ojcem ich miesięcznego dziecka Klaudii. Piotr niezwłocznie wyprowadził się z domu i wniósł pozew o zaprzeczenie ojcostwa. W toku tej sprawy dobrowolnie łożył na utrzymanie dziecka i żony, zaznaczając, że czyni to tymczasowo z uwagi na obecną trudną sytuację żony. Po upływie dwóch lat Piotr wystąpił o zwrot zapłaconych uprzednio na rzecz żony i dziecka alimentów argumentując, że prawomocny wyrok, który zapadł w sprawie o zaprzeczenie ojcostwa ma skutki wsteczne, zaś obecna sytuacja majątkowa jego byłej żony i jej partnera, a zarazem ojca Klaudii jest znacznie lepsza, aniżeli sytuacja majątkowa Piotra.

Oceń zasadność tego żądania.

PRAWO CYWILNE, RODZINNE I OPIEKUŃCZE

ZESTAW NR 14

1. W 2015 roku Zofia S. zawarła z Anną T. umowę dożywocia, na mocy której przeniosła na rzecz Anny T. własność swojej nieruchomości w zamian za ustanowienie na jej rzecz służebności mieszkania, a także zapewnienie jej opieki i utrzymania. W 2017 roku Anna T. zmarła, a spadek po niej w całości na mocy testamentu nabył jej kuzyn Karol M. W 2018 roku Zofia S. wniosła pozew przeciwko Karolowi M. o rozwiązanie umowy o dożywocie. Powódka w pozwie wskazała, że Karol M. nie zapewnia jej opieki i utrzymania. Pozwany wniósł o oddalenie powództwa wskazując, że wielokrotnie próbował skontaktować się z powódką, aby ustalić sposób realizacji obowiązków obciążających go z tytułu umowy dożywocia. Powódka jednak unika z nim kontaktów, nie odbiera telefonów i nie otwiera mu drzwi mieszkania. Powódka potwierdziła te okoliczności wskazując, że nie ma zaufania do Karola M.

Jakie rozstrzygnięcie powinno w tej sprawie zapaść? Czy sąd może w miejsce rozwiązania umowy zamienić uprawnienia dożywotnika na dożywotnią rentę bez zgłoszonego w tym zakresie żądania?

2. Wyrokiem zaocznym z 9 sierpnia 2018 r. sąd okręgowy oddalił powództwo Funduszu Inwestycyjnego przeciwko Januszowi W. o zapłatę uznając, że roszczenie powoda jest przedawnione. Sąd okręgowy wskazał, że powód nabył w drodze umowy przelewu, która zawarta została z bankiem w dniu 1 czerwca 2016 r., wierzytelność pozwanego z tytułu umowy kredytu konsumpcyjnego. Zważywszy, że bank wypowiedział Januszowi W. umowę kredytu konsumpcyjnego w dniu 20 marca 2014 r. i zażądał natychmiastowej spłaty całej należności kredytowej, roszczenie powoda było przedawnione w dacie wniesienia pozwu (28 lutego 2018 r.). W apelacji od tego wyroku powód podniósł dwa zarzuty. Po pierwsze wskazał, że z uwagi na wszczęcie przez bank w dniu 8 maja 2015 r. przeciwko pozwanemu postępowania egzekucyjnego na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego zaopatrzonego w klauzulę wykonalności nie doszło do przedawnienia dochodzonej w tej sprawie wierzytelności. Po drugie zarzucił, że sąd okręgowy błędnie stwierdził przedawnienie roszczenia pomimo braku stosownego zarzutu ze strony pozwanego.

Oceń zasadność zarzutów apelacyjnych powoda.

3. Joanna (9 lat) od roku pozostaje pod wyłączną opieką babci. Jej rodzice rok temu wyjechali za granicę. Obecnie przebywają w Szwecji, gdzie pracują. Regularnie przesyłają kwoty pieniężne, które wystarczają na utrzymanie córki. Z córką widzieli się tylko raz, gdy przyjechali na święta Bożego Narodzenia. Nie jest znany termin ich kolejnego przyjazdu do Polski.

Czy w świetle powyższych okoliczności istnieją podstawy do wydania przez sąd rodzinny decyzji w przedmiocie władzy rodzicielskiej. Jeśli tak, decyzje o jakiej treści sąd rodzinny powinien wydać?

PRAWO CYWILNE, RODZINNE I OPIEKUŃCZE

ZESTAW NR 15

1. W 2010 r. Paweł D. zawarł ze spółką z o.o. „Dom” umowę najmu lokalu użytkowego, w którym prowadził sklep z antykami, na okres 3 lat. W umowie zastrzeżono, że przedłużenie umowy na dalszy okres może nastąpić za pisemną zgodą wynajmującego. W umowie zastrzeżono również, że w wypadku dalszego korzystania z lokalu, po wygaśnięciu umowy najmu, Paweł D. zobowiązany będzie do zapłaty odszkodowania w podwójnej wysokości czynszu ustalonego w umowie. Na pisemny wniosek Pawła D. złożony pod koniec 2012 r. spółka „Dom” wyraziła zgodę na przedłużenie umowy najmu na dalsze trzy lata do 31 października 2016 r. Po upływie tego terminu Paweł D. nadal korzystał z tego lokalu, dokonując wszystkich płatności przewidzianych w umowie najmu. W czerwcu 2017 r. spółka „Dom” wytoczyła przeciwko Pawłowi D. powództwo o zwrot zajmowanego lokalu i zapłatę odszkodowania, przewidzianego w umowie, za bezumowne korzystanie z tego lokalu od 1 listopada 2016 r. Podniosła, że nie udzieliła pisemnej zgody na dalsze przedłużenie umowy najmu. Paweł D. wniósł o oddalenie powództwa wskazując, że spółka „Dom” nie żądała wcześniej zwrotu lokalu oraz przyjmowała uiszczane po 31 października 2016 r. przez Pawła D. płatności z tytułu czynszu i innych opłat.

Zaproponuj rozstrzygnięcie sprawy. Czy byłoby ono takie samo, gdyby Paweł D. nie był przedsiębiorcą?

2. Zuzanna Z. wniosła w maju 2018 r. powództwo o zadośćuczynienie za śmierć jej męża, który zginął w wypadku komunikacyjnym w 2006 r. Z ustaleń śledztwa, które toczyło się w tej sprawie, wynika, że wypadek został spowodowany przez kierowcę pojazdu, w którym jako pasażer jechał mąż powódki. Kierowca, będąc w stanie nietrzeźwości (blisko 2 promile alkoholu we krwi) i blisko dwukrotnie przekraczając dozwoloną prędkość, nie zapanował nad pojazdem, co skutkowało zjechaniem do rowu i dachowaniem pojazdu. Zważywszy, że kierowca zginął na miejscu zdarzenia, postępowanie karne w tej sprawie zostało umorzone. Pozwany ubezpieczyciel w odpowiedzi na pozew wniósł o oddalenie powództwa jako przedawnionego. Ponadto z ostrożności podniósł zarzut przyczynienia się pokrzywdzonego do powstania szkody w wysokości 60 %.

Rozważ zasadność podniesionych zarzutów. Omów pokrótce instytucję przyczynienia się poszkodowanego do powstania lub zwiększenia szkody.

3. W toku postępowania spadkowego Joanna D. (matka małoletniego Józefa D.) złożyła w jego imieniu oświadczenie o przyjęciu wprost spadku po zmarłym Andrzeju D. (jej mężu i ojcu Józefa D.). Uczestnik postępowania Janusz W. zakwestionował skuteczność tego oświadczenia podnosząc, że Joanna D. powinna uprzednio uzyskać zezwolenie sądu opiekuńczego na złożenie tego oświadczenia w imieniu małoletniego.

Oceń zasadność podniesionego zarzutu.

PRAWO CYWILNE, RODZINNE I OPIEKUŃCZE

ZESTAW NR 16

1. W ramach prowadzonej działalności gospodarczej Piotr K. 20 maja 2018 r. zawarł ze spółką „Kosmos” umowę o dzieło. Umowa zawarta została telefonicznie. Spółka „Kosmos” zobowiązała się wyposażyć w meble i urządzić do 3 czerwca 2018 r. stoisko handlowe Piotra K. na terenie targów, które zaczynały się 4 czerwca 2018 r. Strony zastrzegły karę umową na wypadek niewywiązania się przez spółkę „Kosmos” z obowiązków umownych w terminie. W dniu 21 maja 2018 r. spółka „Kosmos” przesłała Piotrowi K. mejl, w którym potwierdziła zawarcie umowy, jednakże bez postanowień dotyczących kary umownej. W tym samym dniu Piotr K. odpowiedział spółce „Kosmos” również mejlowo oświadczając, że nie wyraża zgody na modyfikacje umowy zawartej telefonicznie.

Czy strony łączy umowa o dzieło i czy wiążą je postanowienia dotyczące kary umownej. Czy ocena prawna byłaby inna, gdyby Piotr K. zawarł umowę o dzieło jako konsument?

2. Siostry Joanna i Paulina odziedziczyły w 2013 r. po matce nieruchomość z posadowionym na niej domem. Udział w spadku każdej z sióstr wynosił 1/2. Siostry postanowiły sprzedać tę nieruchomość i podzielić pomiędzy siebie uzyskane w ten sposób pieniądze. Ponieważ Paulina na stałe zamieszkiwała w Niemczech, ustalono, że sprzedają zajmie się Joanna, a do czasu znalezienia kupca będzie zamieszkiwać na tej nieruchomości wraz z mężem i dziećmi oraz ponosić wszelkie koszty związane z tą nieruchomością. Przez 3 lata nie doszło do sprzedaży nieruchomości. W 2016 r. Paulina uznając, że Joanna celowo nie sprzedaje tej nieruchomości, zażądała od Joanny i jej męża wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z nieruchomości poczynając od 2013 r.

Oceń zasadność tego żądania. Jakie inne działania prawne może podjąć Paulina w zaistniałej sytuacji?

3. Małoletni Piotr Z. na skutek darowizny dokonanej przez jego dziadków stał się właścicielem mieszkania. Rodzice Piotra Z. zdecydowali się wynająć to mieszkanie, a dochód z najmu odkładać na lokacie, którą założyli Piotrowi Z.

Czy zawarcie umowy najmu przez rodziców Piotra Z. w jego imieniu wymaga zgody sądu opiekuńczego? Jakie są skutki braku takiej zgody dla bytu zawartej umowy i czy czynność prawna dokonana bez wymaganej zgody sądu opiekuńczego może być następnie konwalidowana?

PRAWO CYWILNE, RODZINNE I OPIEKUŃCZE

ZESTAW NR 17

1. Małżonkowie Anna i Paweł na mocy umowy darowizny przenieśli na rzecz swojej córki Krystyny i jej męża Macieja własność nieruchomości. Zarówno Anna i Paweł, jak i Krystyna oraz Maciej pozostają w ustrojach wspólności ustawowej. Po 5 latach od zawarcia umowy darowizny zaczął narastać konflikt pomiędzy Maciejem a Pawłem, który zarzucał zięciowi złe prowadzenie się i nadużywanie alkoholu, a także nieszanowanie żony Krystyny i teściowej Anny. Podczas uroczystości rodzinnej doszło do sprzeczki i szarpaniny pomiędzy Maciejem i Pawłem. Obaj mężczyźni byli pod wpływem alkoholu. Następnego dnia Paweł udał się do lekarza, który stwierdził liczne zadrapania i zasinienia skutkujące rozstrojem zdrowia na okres nieprzekraczający 7 dni. Żona Pawła starała się załagodzić istniejący konflikt, jednakże Paweł skierował do Macieja list, w którym zażądał zwrotu od niego dokonanej 5 lat temu na jego rzecz darowizny. Ponieważ Maciej odmówił, Paweł wytoczył przeciwko niemu powództwo o wydanie nieruchomości stanowiącej przedmiot darowizny.

Oceń zasadność wniesionego powództwa. Czy Anna i Krystyna powinny występować w charakterze stron w procesie windykacyjnym wytoczonym przez Pawła przeciwko Maciejowi?

2. Piotr zawarł z Szymonem umowę najmu lokalu użytkowego na okres 3 lat. W umowie strony zawarły klauzulę, zgodnie z którą Piotr jako wynajmujący może w każdym czasie wypowiedzieć tę umowę za miesięcznym uprzedzeniem, o ile lokal ten będzie mu potrzebny. Po upływie 10 miesięcy od zawarcia umowy najmu, Piotr wytoczył przeciwko Szymonowi powództwo o wydanie najmowanego lokalu wskazując, że żona Piotra zamierza w nim rozpocząć własną działalność gospodarczą i tym samym spełniona została przewidziana w umowie przesłanka wypowiedzenia. W odpowiedzi na pozew Szymon wskazał, że powództwo jest przedwczesne albowiem Piotr nie złożył mu oświadczenia o wypowiedzeniu umowy i w związku z tym nie upłynął termin na jej wypowiedzenie. Ponadto zawarta w umowie najmu klauzula wypowiedzenia, na której Piotr opiera swoje powództwo, jest nieważna z uwagi na sprzeczność z istotą umowy najmu zawartej na czas oznaczony.

Oceń zasadność powództwa i zarzutów podniesionych w odpowiedzi na pozew. W jakich okolicznościach możliwe jest wypowiedzenie umowy najmu zawartej na czas oznaczony?

3. Małoletnia Iza (3 lata) ma poważną wadę serca. Operacja może usunąć tę wadę, ale jej przeprowadzenie związane jest z pewnym ryzykiem, a w skrajnym wypadku może zakończyć się nawet śmiercią dziecka. Lekarze zalecają przeprowadzenie operacji. Ojciec dziecka wyraża zgodę na jej przeprowadzenie, jednakże matka nie zgadza się z uwagi na istniejące ryzyko. Argumentuje przy tym, że obecny stan zdrowia dziecka jest zły, ale istniejąca wada serca nie stanowi bezpośredniego zagrożenia dla jej życia.

Czy operacja może być przeprowadzona bez zgody matki? Jeżeli nie, jakie czynności i na jakiej podstawie prawnej powinien podjąć ojciec dziecka, który uważa operację za konieczną?

PRAWO CYWILNE, RODZINNE I OPIEKUŃCZE

ZESTAW NR 18

1. Jan W. wytoczył przed Sądem Rejonowym w W. powództwo przeciwko Skarbowi Państwa domagając się odszkodowania za szkodę powstałą na skutek wydania przez Sąd Okręgowy w G. prawomocnego orzeczenia sprzecznego z prawem unijnym. Jak wskazał powód, w orzeczeniu tym sąd okręgowy dokonał wadliwej wykładni prawa unijnego i w efekcie błędnie zastosował spreczny z tym prawem przepis prawa krajowego. Ponadto Sąd Okręgowy w G. pominął w tamtej sprawie wniosek strony o zwrócenie się do TSUE z pytaniem prejudycjalnym. Sąd Okręgowy sam zastosował prawo unijne i uczynił to wadliwie, co skutkowało błędnym rozstrzygnięciem sprawy. Sąd rejonowy oddalił wprost wniesione przez Jana W. powództwo wskazując, że warunkiem jego uwzględnienia było istnienie prejudykatu stwierdzającego niezgodność z prawem prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w G.

Oceń prawidłowość wydanego przez sąd rejonowy rozstrzygnięcia. Przedstaw przesłanki odpowiedzialności odszkodowawczej Skarbu Państwa za wadliwe rozstrzygnięcia sądowe.

2. Sąd rejonowy postanowieniem wydanym na skutek wniosku o stwierdzenie nabycia spadku, który złożony został w dniu 9 listopada 2014 r. przez Zenona C., ustalił, że spadek po zmarłym w dniu 4 kwietnia 2012 r. Januszu C. nabyli z mocy ustawy w częściach równych dwaj jego synowie Zenon C. i Paweł C. Pozwem z dnia 6 sierpnia 2018 r. Zenon C. wystąpił przeciwko bratu Pawłowi C. o zachówek wskazując, że ich ojciec w latach 1994 – 1995 roku dokonał na rzecz Pawła C. dwóch darowizn, które zredukowały wartość spadku prawie do zera i powinny podlegać zaliczeniu na schedę spadkową. Paweł C. wniósł o oddalenie powództwa podnosząc zarzut przedawnienia roszczenia o zachówek oraz wskazując, że darowizny dokonane ponad 15 lat przed śmiercią spadkodawcy nie podlegają doliczeniu do spadku przy ustalaniu zachowku.

Oceń zasadność zarzutów podniesionych przez Pawła C.

3. Joanna Z. wystąpiła przeciwko Krystianowi Z. o zapłatę kwoty 12.000 zł tytułem zwrotu poniesionych przez nią, a ciężących na pozwanym, części kosztów utrzymania małoletniej córki stron Alicji. Powódka wskazała, że w okresie od początku 2016 do końca 2017 r. pozwany nie przyczyniał się zupełnie do utrzymania córki. W ocenie powódki udział pozwanego w kosztach utrzymania córki w tym okresie powinien wynosić 500 zł miesięcznie i taką kwotę powódka łożyła z własnych środków. Pozwany wniósł o oddalenie powództwa. Wskazał, że jego obowiązek alimentacyjny względem córki w wysokości 500 zł miesięcznie powstał dopiero w chwilę wydania wyroku rozwodowego przez sąd okręgowy, co miało miejsce w lutym 2018 r. Pozwany regularnie uiszcza zasądzone tym wyrokiem alimenty. Pozwany wskazał również, że powódka w toku procesu rozwodowego, który rozpoczął się jeszcze w 2015 r. nie wystąpiła z wnioskiem o zabezpieczenie alimentów, a tym samym utraciła prawo do dochodzenia wstecznych alimentów za ten okres.

Zaproponuj rozstrzygnięcie tej sprawy.

PRAWO CYWILNE, RODZINNE I OPIEKUŃCZE

ZESTAW NR 19

1. Andrzej Z. jest właścicielem niezabudowanej działki, nad którą przebiega napowietrzna linia energetyczna wysokiego napięcia ze specjalną strefą ochronną obejmującą całą działkę. Oznacza to, że z uwagi na działania pól elektromagnetycznych nie jest możliwe postawienie na tej działce budynku mieszkalnego lub gospodarczego związanego z przebywaniem ludzi albo zwierząt. Linia energetyczna pobudowana została w latach 1988 – 1989 r. zgodnie z obowiązującymi wówczas przepisami. Wartość działki Andrzeja Z. wynosi 55.000 zł, a wartość rynkowa linii energetycznej 105.000 zł. Zgodnie z szacunkami przedsiębiorstwa energetycznego zmiana położenia tej linii, tak aby nie przechodziła ona nad działką Andrzeja Z. lub w jej pobliżu, wymagałaby nakładów znacznie przekraczających wartość samej linii. Andrzej Z. przez kilka lat bezskutecznie domagał się wywłaszczenia w trybie administracyjnym.

Czy i jakie roszczenia na gruncie kodeksu cywilnego przysługują Andrzejowi Z. przeciwko przedsiębiorstwu energetycznemu, które wybudowało tę linię i nadal z niej korzysta?

2. Justyna Z. zleciła spółce „Farby” remont mieszkania. W dniu 7 maja 2018 r. Piotr Z. i Antoni G., zatrudnieni przez spółkę „Farby” malowali mieszkanie Justyny Z. Wychodząc z mieszkania po skończonej pracy Piotr Z. zabrał znajdujące się w mieszkaniu Justyny Z. i stanowiące jej własność radio. Razem z Antonim G. sprzedał je na pobliskim parkingu za kwotę 200 zł. Za uzyskane pieniądze panowie nabyli alkohol, który spożywali do późnych godzin wieczornych. Justyna Z. wartość radia oszacowała na kwotę 1000 zł i o tę kwotę pozwała solidarnie Piotra Z., Antoniego G. oraz spółkę „Farby”.

Wskaż podstawę prawną odpowiedzialności każdego z pozwanych. Czy spółka Farby będzie odpowiadać za działania Antoniego G. oraz Piotra Z.?

3. W 2015 r. Iwona D., mająca syna Adasia z pierwszego małżeństwa, zawarła związek małżeński z Karolem B. Wraz z synem zamieszkała u Karola B. Po dwóch latach Iwona D. złożyła pozew o rozwód. W toku procesu rozwodowego wniosła o zabezpieczenie powództwa poprzez nakazanie Karolowi B. przyczyniania się do zaspokajania potrzeb rodziny poprzezłożenie na jej rzecz oraz jej syna Adasia kwoty 1000 zł miesięcznie. Karol B. nie kwestionował zarówno wysokości wskazanych przez powódkę potrzeb rodziny, jak i swoich możliwości majątkowych w zakresie ich realizacji. Wniósł jednak o oddalenie wniosku wskazując, że Adaś nie jest jego synem i tym samym Karol B. nie ma obowiązkułożyć na jego utrzymanie.

Zaproponuj rozstrzygnięcie tej sprawy.

PRAWO CYWILNE, RODZINNE I OPIEKUŃCZE

ZESTAW NR 20

1. Spółka z o.o. „Zboże” w dniu 8 czerwca 2018 r. w drodze mejlowej skierowała do Ludwika K., prowadzącego działalność rolniczą, propozycję zawarcia umowy kontraktacji. Zgodnie z przesłanym w tym samym mejlu projektem umowy, Ludwik K. zobowiązywał się do dnia 19 sierpnia dostarczyć zamawiającemu, wskazaną w projekcie umowy, ilość pszenicy. Projekt umowy zastrzegał również na rzecz zamawiającego wysokie kary umowne w wypadku niewykonania umowy przez Ludwika K. W projekcie umowy zastrzeżono także, że wszelkie zmiany umowy lub czynności zmierzające do odstąpienia od niej powinny być dokonane w formie pisemnej. W mejlu wskazano również, że jeżeli Ludwik K. jest zainteresowany zawarciem tej umowy, powinien w terminie 3 dni potwierdzić ten fakt mejlowo, a następnie w terminie tygodniowym wydrukować stanowiący załącznik do mejla tekst umowy, podpisać go i odesłać na adres spółki z o.o. „Zboże”. W dniu 9 czerwca 2018 r. Ludwik K. wysłał do spółki „Zboże” mejl, w którym wskazał, że zawiera umowę. Nie odesłał jednak na adres spółki podpisanego przez siebie tekstu umowy. Następnie w dniu 18 sierpnia 2018 r. Ludwik K. wysłał do spółki „Zboże” mejl, w którym wskazał, że odstępuje od zawartej umowy kontraktacji.

Czy umowa kontraktacji została zawarta przez strony skutecznie? Jeżeli założyć, że tak, to czy Ludwik K. skutecznie od umowy tej odstąpił?

2. W toku przeszukania mieszkania podejrzanego Jarosława Z. policjanci dokonujący tej czynności znaleźli znaczną kwotę pieniędzy, którą sobie przywłaszczyli. Jarosław Z. zorientowawszy się, że doszło do kradzieży, złożył zawiadomienie o przestępstwie. W toku prowadzonego postępowania ustalono, że faktycznie pieniądze należące do Jarosława Z. zginęły w toku przeszukania jego mieszkania. Nie ustalono jednak, który z funkcjonariuszy zabrał te pieniądze. Jarosław Z. wystąpił z powództwem odszkodowawczym przeciwko Skarbowi Państwa domagając się zasądzenia równowartości utraconej kwoty. Sąd okręgowy powództwo oddalił uznając, że w świetle powyższych okoliczności szkoda w majątku Jarosława Z. nie została wyrządzona przy wykonywaniu władzy publicznej i tym samym Skarb Państwa nie ponosi za nią odpowiedzialności.

Oceń wydane rozstrzygnięcie. Jakie są przesłanki odpowiedzialności Skarbu Państwa na gruncie art. 417 k.c.?

3. Piotr i Anna przed zawarciem związku małżeńskiego zawarli w formie aktu notarialnego umowę ustanawiając ustrój rozdzielności majątkowej z wyrównaniem dorobków. W toku trwania małżeństwa Piotr zakupił dla zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych rodziny mieszkanie własnościowe, w którym zamieszkuje wraz z Anną.

Czy i jakie prawa majątkowe przysługują Annie do tego mieszkania? Omów pokrótce umowne ustroje majątkowe.

PRAWO CYWILNE, RODZINNE I OPIEKUŃCZE

ZESTAW NR 21

1. Piotr W. pozwał Annę B. (autorkę artykułu „Cała Prawda”), Józefa K. (redaktora naczelnego gazety „Fakty i Opinie”, w której ukazał się ten artykuł) oraz spółkę z o.o. „Media”, będącą wydawcą gazety „Fakty i Opinie” o ochronę dóbr osobistych. W artykule „Cała Prawda” napisano, że Piotr W., będący prezydentem miasta W., nadużywa alkoholu oraz znęca się nad żoną i dziećmi. Artykuł ilustrowany był zdjęciem Piotra W. wykonanym na sesji rady miasta W. W pozwie Piotr W. wskazał, że zawarte w artykule informacje są nieprawdziwe i bezprawnie naruszają jego dobre imię i prawo do prywatności. Ponadto artykuł narusza jego wizerunek powoda, gdyż zdjęcie opublikowane zostało bez jego zgody i nie ma związku z treścią artykułu. Pozwani w odpowiedzi na pozew wnieśli o oddalenie powództwa podnosząc, że Piotr W. jest osobą publiczną, a wszystkie informacje zawarte w artykule zostały oparte na wiarygodnych informacjach uzyskanych z trzech niezależnych źródeł. Źródeł tych pozwani nie mogą jednak ujawnić z uwagi na obowiązującą ich tajemnicę dziennikarską. Strony nie zgłosiły żadnych wniosków dowodowych.

Oceń zasadność wniesionego powództwa. Omów podstawy prawne ewentualnej odpowiedzialności niemajątkowej i majątkowej każdego z pozwanych.

2. Tadeusz od pewnego czasu poważnie chorował na serce. Podczas niedzielnego obiadu źle się poczuł, co zakomunikował rodzinie. Oświadczył, że gdyby coś z nim miało się stać, to życzy sobie, aby połowa jego majątku była dla żony, a drugą połowę powinny podzielić się jego dzieci. Nie wskazał konkretnych przedmiotów majątkowych, które chciałby, aby przypadły dzieciom lub żonie. Następnego dnia Tadeusz wyszedł z domu. Na przejściu dla pieszych został potrącony przez samochód, w wyniku czego dwa dni później zmarł w szpitalu.

Jakie warunki musiałyby być spełnione, aby niedzielne oświadczenie Tadeusza mogło zostać uznane za testament ustny? Czy w okolicznościach wskazanych powyżej występuje przesłanka „obawy rychłej śmierci spadkodawcy”?

3. Anna i Patryk od 1990 r. pozostają w związku małżeńskim w ramach ustroju wspólności ustawowej. W 1995 r. matka Patryka umową darowizny zawartą w formie aktu notarialnego podarowała mu nieruchomości. Na nieruchomości tej małżonkowie Anna i Patryk pobudowali dom, w którym zamieszkali. Środki na budowę pochodziły z majątku wspólnego małżonków. Po zakończeniu budowy Anna wniosła pozew przeciwko Patrykowi o przeniesienie na jej rzecz ½ udziału w prawie własności działki budowlanej, na której został wybudowany budynek wskazując, że jego wartość znacznie przekracza wartość działki stanowiącej majątek odrębny pozwanego.

Oceń zasadność tego roszczenia i wskaż jego podstawę prawną. Czy roszczenie to może być zrealizowane w czasie trwania małżeństwa Anny i Patryka?

PRAWO CYWILNE, RODZINNE I OPIEKUŃCZE

ZESTAW NR 22

1. Zbigniew Z. zakupił do użytku prywatnego w komisie samochodowym prowadzonym przez spółkę z o.o. Moto używany samochód marki Opel za kwotę 40.000 zł. w dniu 5 maja 2016 r. Pojazd ten wstawiony został do komisju przez Janusza D. W umowie sprzedaży zawartej ze Zbigniewem Z. wskazano, że spółka Moto nie ponosi odpowiedzialności za ukryte wady fizyczne pojazdu oraz jego wady prawne. Zarazem spółka Moto oświadczyła, że pojazd został sprawdzony przed sprzedażą i wolny jest od wad. Po zakupie pojazdu przez Zbigniewa Z. okazało się, że zakupiony pojazd ma przekreślony licznik, zaś faktyczny przebieg tego pojazdu jest dwukrotnie większy aniżeli wskazany na liczniku.

Jak kształtuje się odpowiedzialność komisanta i komitenta względem nabywcy pojazdu? Czy i jakie roszczenia wobec każdego z nich ma Zbigniew Z.?

2. Andrzej Z. wniósł powództwo przeciwko spółce MIKA o wynagrodzenie za bezumowne korzystanie z rzeczy wskazując, że po zakończeniu umowy dzierżawy spółka nie zwróciła mu dzierżawionej nieruchomości. Powód domagał się w tej sprawie wynagrodzenia odpowiadającego stawce czynszu dzierżawnego uiszczanego uprzednio przez spółkę MIKA w ramach łączącej strony umowy dzierżawy. Pozwana wносиła o oddalenie powództwa kwestionując wysokość roszczenia dochodzonego przez powoda. Sąd rejonowy oddalił powództwo wskazując, że powód nie wykazał wysokości dochodzonego roszczenia. W uzasadnieniu sąd wskazał, że powód wnosił w tej sprawie w istocie o zasądzenie korzyści, które utracił na skutek tego, że nie mógł wydzierżawić nieruchomości innemu podmiotowi w okresie, gdy nieruchomość bez tytułu prawnego była we władaniu spółki MIKA. Powód nie wykazał jednak, że w tym okresie miał realną możliwość wydzierżawienia tej nieruchomości za stawkę czynszu objętą żądaniem.

Oceń prawidłowość wydanego rozstrzygnięcia. Jakie roszczenia przysługują właścicielowi rzeczy przeciwko jej posiadaczowi będącemu w dobrej wierze, a jakie przeciwko posiadaczowi będącemu w złej wierze?

3. W toku postępowania rozwodowego powódka wniosła o zabezpieczenie powództwa poprzez zasądzenie na jej rzecz od pozwanego kwoty 600 zł tytułem alimentów. Wskazała, że materiał dowodowy dotychczas w tej sprawie zgromadzony uprawdopodobnia fakt zdrady małżeńskiej pozwanego, co implikuje orzeczenie rozwodu z jego wyłącznej winy. Kwota 600 zł stanowi różnicę pomiędzy dochodami powódki (3000 zł miesięcznie) a dochodami pozwanego (4000 zł miesięcznie) i ma doprowadzić do zachowania zasady równej stopy życiowej małżonków. Pozwany wniósł o oddalenie tego wniosku wskazując, że strony nie mają dzieci, od dwóch lat żyją w rozłączeniu. Ponadto wbrew wywodom powódki należy wnosić, że rozwód nastąpi prawdopodobnie z winy obu stron.

Zaproponuj rozstrzygnięcie tej sprawy. Jakie są przesłanki obowiązku alimentacyjnego pomiędzy małżonkami w trakcie trwania małżeństwa, a jakie po jego ustaniu?

PRAWO CYWILNE, RODZINNE I OPIEKUŃCZE

ZESTAW NR 23

1. Paweł jechał jako pasażer w samochodzie kierowanym przez swoją żonę Marię. Z uwagi na niedostosowanie prędkości do trudnych warunków drogowych, Maria straciła panowanie nad pojazdem, który zjechał na pobocze, a następnie dachował. W wypadku śmierć poniosła Maria, a Paweł zmarł trzy dni później w szpitalu. Z powództwem o zadośćuczynienie i odszkodowanie za śmierć obojga rodziców przeciwko zakładowi ubezpieczeń, w którym polisę OC miała wykupiona Maria, wystąpiła małoletnia córka Pawła i Marii. Pozwany wniósł o oddalenie powództwa w odniesieniu do zadośćuczynienia i odszkodowania za śmierć Marii podnosząc, że wyłączną winę za szkodę ponosi sam poszkodowany. Z kolei w odniesieniu do zadośćuczynienia i odszkodowania za śmierć Pawła, pozwany podniósł zarzut przyczynienia się poszkodowanego w 70 % wskazując, że Paweł jako pasażer pojazdu nie miał zapiętych pasów w chwili wypadku. Pełnomocnik powódki ripostując wskazał, że poszkodowaną w tej sprawie jest małoletnia córka Pawła i Marii, która nie ponosi winy za powstały wypadek, ani nie przyczyniła się do niego w żadnym zakresie.

Wskaż podstawę prawną i zakres odpowiedzialności pozwanego w kontekście podniesionych przez stronę pozwaną zarzutów.

2. Józef D. sporządził testament holograficzny o treści: „Wydzielam syna Pawła. Ojciec”. W postępowaniu o stwierdzenie nabycia spadku po Józefie D. biorą udział jego żona Irena D. oraz trójka dzieci: Paweł, Monika oraz Janusz.

Zaproponuj projekt postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku.

3. Matka małoletniej Angeliki (lat 8) zmarła dwa lata temu. Od tego czasu Angeliką opiekował się ojciec, który jednak w kwietniu br. trafił do zakładu karnego. Ma odbyć karę 4 lat pozbawienia wolności. Małoletnia od tego czasu pozostaje pod faktyczną opieką babki ojczystej, która z uwagi na podeszły wiek nie radzi sobie z opieką nad dzieckiem. Jak wynika z opinii dyrektora szkoły, do której uczęszcza Angelika, zdarza się, że małoletnia jest nieumyta, przychodzi do szkoły w brudnej odzieży, ma często nieodrobione lekcje, nie uczy się. Angelika jest silnie związana z ojcem i czeka na jego powrót z dalekiej podróży, jak wytłumaczyła to jej babcia. Koresponduje z nim, utrzymuje również kontakt telefoniczny.

Jakie decyzje powinien w tej sprawie podjąć sąd opiekuńczy, zawiadomiony o całej sytuacji przez dyrektora szkoły, do której uczęszcza Angelika?

PRAWO CYWILNE, RODZINNE I OPIEKUŃCZE

ZESTAW NR 24

1. W pozwie skierowanym przeciwko ubezpieczycielowi powód, będący osobą nieprowadzącą działalności gospodarczej, domagał się naprawienia szkody w swoim pojeździe spowodowanej najechaniem przez pojazd, którego kierowca miał polisę OC wykupioną u pozwanego. Roszczenie powoda ustalone zostało w oparciu o kosztorys naprawy sporządzony przez warsztat samochodowy. Pozwany ubezpieczyciel wniósł o oddalenie powództwa wskazując, że powód do dnia dzisiejszego nie naprawił swojego pojazdu i nie wiadomo, czy w ogóle zamierza go naprawić. Roszczenie powoda jest więc przedwczesne. Po drugie, jak wskazał, powód wyliczył swoją szkodę w oparciu o wartość nowych części zamiennych, podczas, gdy jego uszkodzony pojazd miał już ponad 8 lat. Po trzecie, powód powiększył wartość tych części o podatek VAT, pomimo że przedstawiony przez niego kosztorys obejmował ceny netto.

Oceń zasadność zarzutów podniesionych przez pozwanego.

2. Genowefa L. sporządziła testament, w którym zapisała swojej wnuczce Ani mieszkanie własnościowe o wartości 100.000 zł. Po otwarciu spadku po Genowefie L. ustalono, że w skład spadku wchodzi ponadto dwie inne nieruchomości, z których jedna warta jest 150.000 zł, a druga 80.000 zł. Genowefa L. w chwili śmierci była wdową, miała dwóch synów Roberta – ojca Ani oraz Krzysztofa, który nie miał dzieci.

Zaproponuj treść postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku.

3. Wojciech nie płaci zasądzonych alimentów na rzecz małoletniego syna Adama. Obecnie przebywa w zakładzie karnym. Jego żona i matka Adama wystąpiła w imieniu syna o zapłatę alimentów przeciwko dziadkom ojczystym Adama domagając się zapłaty kwoty stanowiącej równowartość zaległych alimentów, których nie płacił Wojciech, jak i alimentów zasądzonych od niego na przyszłość. Pozwani wnieśli o oddalenie powództwa podnosząc, że dziadkowie Adama ze strony matki są osobami bardzo majątnymi, znacznie bogatszymi od nich. Podnieśli również, że matka Adama od kilku lat uniemożliwia im jakiegokolwiek kontakty z wnukiem. Wskazali również, że nie może obciążać ich wsteczny obowiązek alimentacyjny, skoro potrzeby życiowe Adama za okres poprzedzający wniesienie powództwa zostały już zaspokojone.

Oceń zasadność zarzutów podniesionych przez dziadków ojczystych Adama.

PRAWO CYWILNE, RODZINNE I OPIEKUŃCZE

ZESTAW NR 25

1. Justyna W. wniosła o zadośćuczynienie w kwocie 200.000 zł za doznaną krzywdę. Pozwała solidarnie placówkę medyczną, w której przeprowadzany był zabieg medyczny i lekarza, który zabieg ten wykonywał. W uzasadnieniu pozwu wskazała, że zabieg wykonany został przez pozwanych wadliwie, co skutkowało wystąpieniem u niej uszczerbku na zdrowiu, a ponadto pozwani nie poinformowali jej o możliwych ryzykach związanych z tym zabiegiem. Sąd okręgowy oddalił wniesione powództwo. Jak wskazał z opinii biegłych wynika, że zabieg u powódki został przeprowadzony zgodnie z zasadami sztuki lekarskiej. Nie doszło więc do błędu medycznego. Sąd nie uwzględnił również powództwa w pozostałym zakresie wskazując, że wprawdzie szpital nie przedstawił dokumentacji, z której wynikałoby należyte pouczenie powódki o możliwych ryzykach związanych z zabiegiem, jednakże fakt ten nie pozostaje w adekwatnym związku przyczynno – skutkowym z uszczerbkiem na zdrowiu doznany przez powódkę. Bezsporne jest natomiast, że sam zabieg został wykonany za zgodą powódki.

Oceń zasadność wydanego rozstrzygnięcia. Omów pojęcie świadomej zgody pacjenta na zabieg medyczny i skutki prawne braku takiej zgody.

2. Konkubenci Igor i Anna byli współwłaścicielami nieruchomości zabudowanej budynkiem mieszkalnym w ten sposób, że udział Igora we własności nieruchomości wynosił $\frac{3}{5}$, a Anny $\frac{2}{5}$. Przez 10 lat wspólnie zamieszkiwali na tej nieruchomości. W 2015 r. Igor wyjechał za granicę, zaś Anna sama nadal mieszkała w ich wspólnym domu. Igor na stałe pozostał za granicą. W 2018 r. wezwał Annę do zapłaty za korzystanie z nieruchomości za lata 2015 – 2018 w części przekraczającej posiadany przez nią udział w tej nieruchomości.

Oceń zasadność roszczenia Igora. Na czym polega współposiadanie i współkorzystanie z rzeczy wspólnej?

3. Powódka domagała się rozwiązania małżeństwa z pozwanym z jego wyłącznej winy zarzucając mu nadużywanie alkoholu oraz stosowanie przemocy fizycznej zarówno w stosunku do niej, jak i do ich małoletnich dzieci. Do akt sprawy dołączyła prawomocny wyrok sądu karnego skazujący pozwanego za znęcanie się nad rodziną. Powódka wniosła również o orzeczenie eksmisji pozwanego podnosząc, że pozwany swoim zachowaniem uniemożliwił jej wspólne zamieszkanie, co zmusiło ją w toku procesu rozwodowego do wyprowadzenia się wraz z dziećmi do jej rodziców. Pozwany z kolei, nie zaprzeczając twierdzeniom powódki wnosił o eksmisję powódki, wskazując, że mieszkanie to stanowi jego majątek osobisty.

Zaproponuj rozstrzygnięcie sprawy w przedmiocie żądania eksmisji.

PRAWO CYWILNE, RODZINNE I OPIEKUŃCZE

ZESTAW NR 26

1. Powód domagał się zasądzenia od pozwanego Skarbu Państwa - Prokuratora Okręgowego w W. i Prezesa Sądu Okręgowego w W. odszkodowania w kwocie 200.000 zł podnosząc, że został bezzasadnie oskarżony o przestępstwa gospodarcze, co skutkowało utratą przez niego renomy jako przedsiębiorcy, a w efekcie koniecznością zaprzestania działalności gospodarczej. Podniósł również, że szkoda jego osiągnęła rozmiary wskazane w pozwie z uwagi na fakt, że postępowanie karne trwało w sądach blisko 10 lat i dopiero po tym okresie powód został prawomocnie uniewinniony. Pozwany w odpowiedzi na pozew wniósł o oddalenie powództwa podnosząc, że prawomocne uniewinnienie w procesie karnym nie przesądza o bezprawności wniesionego aktu oskarżenia. Wskazał również, że powód nie wystąpił ze skargą na przewlekłość postępowania, co zamyka mu obecnie drogę do podnoszenia roszczeń odszkodowawczych w tym zakresie.

Oceń zasadność podniesionych przez pozwanego zarzutów. Wskaż przesłanki odpowiedzialności Skarbu Państwa za przewlekłość postępowania sądowego.

2. Spółdzielnia mieszkaniowa wniosła pozew przeciwko członkowi spółdzielni o zapłatę kwoty 47.000 zł z tytułu uzupełnienia wkładu budowlanego. Jak wskazała, kwota ta stanowi różnicę pomiędzy wkładem uiszczonym przez powoda a faktycznymi kosztami budowy, które zostały ustalone na skutek ich ostatecznego rozliczenia przez spółdzielnię. Pozwany wniósł o oddalenie powództwa podnosząc zarzut przedawnienia roszczeń spółdzielni albowiem stały się one wymagalne już 4 lata przed wniesieniem powództwa. W odpowiedzi na ten zarzut spółdzielnia nie kwestionowała wskazanej przez pozwanego daty wymagalności roszczenia, podniosła jednak, że roszczenie o uzupełnienie wkładu budowlanego przeciwko członkowi spółdzielni nie jest związane z prowadzoną przez spółdzielnię działalnością gospodarczą.

Oceń zasadność podniesionego zarzutu przedawnienia.

3. Wyrokiem rozwodowym sąd powierzył wykonywanie władzy rodzicielskiej matce, ograniczając władzę rodzicielską ojca do współdecydowania o istotnych sprawach dziecka oraz uregulował kontakty ojca z dzieckiem. Matka zamierza zapisać dziecko do prywatnego przedszkola, na co nie wyraża zgody ojciec utrzymując, że opłata za przedszkole prywatne jest zbyt wysoka i dziecko powinno chodzić do przedszkola publicznego.

Czy zgoda ojca jest w tym wypadku konieczna? Zakładając konieczność takiej zgody, proszę wskazać, jakie działania powinna podjąć matka.

PRAWO CYWILNE, RODZINNE I OPIEKUŃCZE

ZESTAW NR 27

1. Anna W. w pozwie z 1 kwietnia 2018 r. domagała się nakazania spółce „Trek” wydania nieruchomości stanowiącej własność powódki, z której pozwana korzysta bez tytułu prawnego. Wnosiła również o zasądzenie od pozwanej kwot po 5.000 zł miesięcznie, poczynając od 1 lipca 2012 r. tytułem wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z nieruchomości. Pozwana wniosła o oddalenie powództwa, a w odniesieniu do roszczenia o zapłatę podniosła zarzut przedawnienia wskazując na upływ terminu z art. 229 § 1 k.c., gdyż od 30 maja 2016 r. nie włada już tą nieruchomością. W tym dniu pozwana spółka wydzierżawiła tę nieruchomość, Pawłowi Z. i wydała mu ją. Sąd rejonowy oddalił powództwo w części dotyczącej wydania nieruchomości oraz zasądził od pozwanej spółki na rzecz powódki kwoty po 5.000 zł miesięcznie za okres od 1 kwietnia 2015 r. do 30 maja 2016 r. Dalej idące powództwo oddalił. Sąd ustalił, że powódka skutecznie wypowiedziała łączącą ją z pozwaną spółką umowę dzierżawy z dniem 30 czerwca 2012 r. Pozwana spółka wprawdzie nie zwróciła powódce nieruchomości, jednakże od 30 maja 2016 r. już nią nie włada. Tym samym nie ma legitymacji biernej w zakresie roszczenia windykacyjnego, a także nie ponosi odpowiedzialności za bezumowne korzystanie z nieruchomości za okres po 30 maja 2016 r. Sąd uwzględnił ponadto zarzut przedawnienia wskazując, że powódka domagała się zapłaty świadczeń okresowych, z czym wiąże się trzyletni termin przedawnienia.

Jakie zarzuty w stosunku do tego orzeczenia może zgłosić skutecznie Anna W.?

2. Sąd okręgowy uwzględnił w całości powództwo Bartosza J. przeciwko Sylwestrowi K. o zapłatę kwoty 80.000 zł. z tytułu ceny za sprzedany przez powoda pojazd. W toku procesu Sylwester K. podniósł zarzut potrącenia. Do potrącenia z wierzytelnością powoda przedstawił swoją wierzytelność z tytułu zadośćuczynienia w kwocie 100.000 zł za szkodę na osobie powstałą na skutek pobicia go przez powoda, który usiłował na drodze pozasądowej zmusić pozwanego do zapłaty kwoty dochodzonej w tej sprawie. Sąd okręgowy zarzutu potrącenia nie uwzględnił wskazując, że nie jest dopuszczalne potrącenie wierzytelności z tytułu czynu niedozwolonego, a nadto wierzytelność pozwanego ma charakter ocenny i powinna zostać skonkretyzowana dopiero w wyroku wydanym w sprawie z powództwa Sylwestra K. o zadośćuczynienie.

Oceń stanowisko sądu okręgowego.

3. Janina i Paweł przed zawarciem związku małżeńskiego zawarli umowę w formie aktu notarialnego, którą ustanowili rozdzielność majątkową na 10 lat.

Czy dopuszczalne jest zawarcie umowy majątkowej małżeńskiej z zastrzeżeniem terminu lub warunku? Jeśli tak, to jaki ustrój majątkowy łączyć będzie małżonków Janinę i Pawła po upływie 10 lat?

PRAWO CYWILNE, RODZINNE I OPIEKUŃCZE

ZESTAW NR 28

1. Joanna P. w pozwie z 10 maja 2018 r. wносиła o zasądzenie na jej rzecz kwoty 100.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami z tytułu bezumownego korzystania przez pozwanego – Skarb Państwa – Wojewodę M. z nieruchomości stanowiącej własność powódki w okresie od 10 maja 2008 do daty wniesienia pozwu. W uzasadnieniu żądania wskazała, że pozwany od 10 lat bezprawnie korzysta z nieruchomości stanowiącej jej własność. Dochodzona kwota została wyliczona poprzez zsumowanie hipotetycznych stawek miesięcznych czynszu, który pozwany musiałby uiszczać przez ten okres, gdyby doszło do zawarcia umowy dzierżawy. Pozwany kwestionując powództwo co do zasady, podniósł również zarzut przedawnienia roszczenia powódki, wskazując, że dochodzone przez nią należności stanowiące równowartość miesięcznych stawek czynszu mają charakter okresowy i jako takie przedawniają się z upływem 3 lat.

Rozważ zasadność podniesionego zarzutu przedawnienia. Określ pojęcie świadczenia okresowego.

2. W czasie pościgu za przestępcą doszło do strzelaniny. Wystrzelona przez policjanta kula rykoszetem raniła Annę D. W wyniku doznanego postrzału doznała ona poważnego uszczerbku na zdrowiu o charakterze trwałym. Jest samotną, starszą osobą, emerytowaną nauczycielką. W wyniku doznanych obrażeń nie może samodzielnie się poruszać i wymaga opieki osób trzecich. Anna D. wniosła pozew o odszkodowanie i zadośćuczynienie przeciwko Skarbowi Państwa – Komendantowi Głównemu Policji. W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o oddalenie powództwa wskazując, że działanie Policji było prowadzone zgodnie z obowiązującymi procedurami. Szkoła Anny D. powstała na skutek zbiegu nieszczęśliwych okoliczności.

Zaproponuj rozstrzygnięcie tej sprawy. Omów podstawowe zasady odpowiedzialności Skarbu Państwa w sferze imperium.

3. Chory na schizofrenię Stefan sporządził testament pisemny o następującej treści: „Moje mieszkanie własnościowe daję mojej Ewie oraz wydziedziczam moją żonę”. Po śmierci Stefana jego żona wniosła o stwierdzenie nabycia spadku z ustawy kwestionując ważność i skuteczność sporządzonego testamentu. Uczestnikiem tego postępowania jest Ewa - przyjaciółka zmarłego Stefana.

Wskaż co najmniej trzy zarzuty, które mogłyby zostać podniesione przez żonę Stefana w stosunku do sporządzonego testamentu.

PRAWO CYWILNE, RODZINNE I OPIEKUŃCZE

ZESTAW NR 29

1. W dniu 7 marca 2018 r. Piotr W. (kupujący) oraz Anna B. (sprzedająca) zawarli umowę przedwstępną sprzedaży nieruchomości w formie aktu notarialnego. W umowie przedwstępnej wskazano, że Piotr W. do dnia 30 sierpnia 2018 r. za ustaloną w umowie przedwstępnej cenę kupi nieruchomość stanowiącą własność Anny B. Tytułem zadatku Piotr W. zapłacił Annie B. kwotę 100.000 zł. W dniu 10 sierpnia 2018 r. Piotr W. w mejlu wysłanym do Anny B. złożył oświadczenie o odstąpieniu od umowy przedwstępnej wskazując, że nie uda mu się na czas zebrać środków pieniężnych odpowiadających uzgodnionej cenie. W piśmie, które do Piotra W. dotarło w dniu 20 sierpnia 2018 r., Anna B. oświadczyła, że zgadza się na rozwiązanie umowy przedwstępnej, jednakże zatrzymuje wpłacony przez Piotra W. zadatek. Piotr W. wystąpił przeciwko Annie B. z powództwem o zwrot zapłaconego zadatku. Wskazał, że skutecznie złożył oświadczenie o odstąpieniu od umowy przedwstępnej, a ponadto doszło do rozwiązania tej umowy przez strony.

Oceń zasadność wniesionego przez Piotra W. powództwa.

2. W trakcie burzy na ogrodzenie domu jednorodzinnego zamieszkiwanego przez Sylwię i Pawła spadło drzewo rosnące w pasie drogowym drogi gminnej. Sylwia i Paweł wniesli przeciwko Gminie powództwo o odszkodowanie za szkody powstałe w związku z upadkiem drzewa na ich działkę. Jako podstawę odpowiedzialności wskazali art. 417 § 1 k.c. Sąd rejonowy oddalił powództwo wskazując, że właściwą podstawę odpowiedzialności pozwanego w tej sprawie stanowi art. 416 k.c. Strona powodowa nie wykazała, aby pozwany ponosił jakkolwiek winę za zaistniałe zdarzenie.

Oceń prawidłowość podstawy prawnej wydanego rozstrzygnięcia. Wskaż przykłady zastosowania w stosunku do oceny działań jednostki samorządu terytorialnego art. 416 i 417 k.c.

3. Krzysztof i Anna przed zawarciem związku małżeńskiego wybudowali ze wspólnych środków dom na nieruchomości stanowiącej własność Krzysztofa. Strony zamieszkały w tym domu, a dwa lata później zawarły związek małżeński. W 2016 r. orzeczono rozwiązanie ich związku przez rozwód. W toku postępowania o podział majątku wspólnego Anna zażądała rozliczenia nakładów poniesionych przez nią na budowę domu na nieruchomości Krzysztofa.

Czy żądanie Anny podlega rozpoznaniu w toku postępowania o podział majątku wspólnego? Jeżeli nie, jakie decyzje powinien podjąć sąd rejonowy w tym postępowaniu?

PRAWO CYWILNE, RODZINNE I OPIEKUŃCZE

ZESTAW NR 30

1. Prawomocnym wyrokiem karnym Leszek Z. skazany został za to, że w miejscu i w czasie określonym w wyroku nabył od Czesława W. zegarek marki „Tissot”, co do którego na podstawie towarzyszących okoliczności, powinien i mógł przypuszczać, że pochodzi on z przestępstwa kradzieży, to jest za przestępstwo paserstwa nieumyślnego z art. 292 § 1 Kodeksu karnego. Tym samym wyrokiem Czesław W. skazany został za kradzież tego zegarka na szkodę Damiana P., to jest o przestępstwo z art. 278 § 1 Kodeksu karnego. Właściciel skradzionego zegarka Damian P. wystąpił z powództwem odszkodowawczym domagając się od pozwanych Czesława W. i Leszka Z. zapłaty równowartości utraconego zegarka.

Czy obydwaj pozwani mogą ponieść odpowiedzialność odszkodowawczą w tej sprawie i jaka jest ewentualna podstawa prawna odpowiedzialności każdego z nich?

2. Sąd rejonowy oddalił wprost wniosek małżonków Czesławy i Jakuba Z. o stwierdzenie zasiedzenia własności działki gruntu położonej w L. o powierzchni 520 m². W uzasadnieniu wskazał, że działka ta stanowi obecnie własność Gminy L. i jest przedmiotem użytkowania wieczystego spółki z o.o. Halex. Wprawdzie z twierdzeń wnioskodawców wynika, że działka ta od ponad 20 lat pozostaje w ich samoistnym posiadaniu, jednakże posiadacz samoistny nieruchomości oddanej w użytkowanie wieczyste nie może wykonywać swojego posiadania przeciwko właścicielowi, a co najwyżej przeciwko użytkownikowi wieczystemu. Tym samym w okolicznościach tej sprawy możliwe było jedynie nabycie przez wnioskodawców przez zasiedzenie użytkowania wieczystego, zaś żądanie takie nie zostało objęte złożonym w tej sprawie wnioskiem.

Oceń zasadność wydanego rozstrzygnięcia. Wskaż na podstawowe różnice pomiędzy użytkowaniem wieczystym a prawem własności.

3. W toku procesu rozwodowego powódka Lidia D. we wniosku z 1 marca 2018 r. wniosła o zabezpieczenie potrzeb małoletniego syna stron poprzez zasądzenie na jego rzecz od pozwanego Edmunda D. kwoty 1200 zł miesięcznie, poczynając od września 2017 r. W uzasadnieniu wniosku wskazała, że Edmund D. od blisko roku nie kontaktuje się z synem i nie łoży na jego utrzymanie. Powódka nie wie, czy Edmund D. gdzieś pracuje i jakie uzyskuje dochody. Na posiedzenie wyznaczone celem rozpoznania tego wniosku Edmund D. nie stawił się. Z zeznań powódki wynika, że łączny koszt miesięcznego utrzymania małoletniego wynosi około 1600 zł.

Zaproponuj treść rozstrzygnięcia. Czy możliwe jest zabezpieczenie poprzez nakazanie przyczyniania się do zaspokajania potrzeb małoletniego za okres poprzedzający złożenie wniosku o zabezpieczenie?

PRAWO CYWILNE, RODZINNE I OPIEKUŃCZE

ZESTAW NR 31

1. Spółka z o.o. „Kaprys” w pozwie wniesionym w dniu 1 lipca 2017 r. wniosła o zasądzenie od Jana B. kwoty 100.000 zł z tytułu bezumownego korzystania z nieruchomości spółki za okres od 1 lipca 2007 r. do 31 maja 2017 r. wskazując, że w dniu 1 czerwca 2017 r. nieruchomość została jej wydana. Pozwany podniósł zarzut przedawnienia roszczenia wskazując, że powód jest przedsiębiorcą. Sąd okręgowy uwzględnił zarzut pozwanego i zasądził na rzecz powoda kwotę 30.000 zł z tytułu bezumownego korzystania z nieruchomości za okres od 1 lipca 2014 r. do 31 maja 2017 r. W pozostałym zakresie powództwo oddalił. Powód w apelacji podniósł zarzuty naruszenia art. 229 § 1 k.c. i art. 118 k.c.. Wskazał, że roszczenia o wynagrodzenie za bezumowne korzystanie z nieruchomości przedawniają się z upływem roku od dnia zwrotu rzeczy. Zwrot rzeczy nastąpił dopiero w dniu 1 czerwca 2017 r., a więc nie upłynął termin przedawnienia. Ponadto dochodzone roszczenie nie pozostaje w związku z prowadzoną przez spółkę „Kaprys” działalnością gospodarczą, której przedmiotem jest produkcja fotelików samochodowych, a nie gospodarowanie nieruchomościami.

Oceń zasadność podniesionych zarzutów. Omów relację, jaka zachodzi pomiędzy przepisem art. 229 § 1 k.c. a art. 118 k.c.

2. Sąd rejonowy wyrokiem z 8 sierpnia 2018 r. uwzględnił częściowo powództwo Jana T. przeciwko Marzenie S. o zapłatę kary umownej. Uznał, że opóźnienie w spełnieniu świadczenia przez pozwaną upoważniało powoda do naliczenia kary umownej, zgodnie z zawartą przez strony umową. Stwierdził zarazem, że kara naliczona przez powoda, zgodnie z postanowieniami umowy, jest nadmierna i obniżył jej wysokość o połowę. Apelację od tego wyroku wniosła strona powodowa zarzucając naruszenie prawa materialnego poprzez miarkowanie przez sąd kary umownej pomimo braku wniosku pozwanej w tym zakresie. Pozwana w toku procesu wносиła bowiem o oddalenie powództwa kwestionując uprawnienie powoda do naliczenia kary umownej. Nie odnosiła się natomiast do jej wysokości.

Oceń zasadność zarzutu apelacyjnego. Wskaż, jakie okoliczności sąd powinien rozważyć przy miarkowaniu kary umownej.

3. W wyroku rozwodowym sąd okręgowy rozstrzygnął o kosztach utrzymania małoletnich dzieci stron Anny (lat 10) i Piotra (lat 17) nakazując pozwanemu łożenie na ich utrzymanie kwot po 700 zł miesięcznie do rąk ich matki Jolanty. Pozwany wniosł apelację w zakresie tego rozstrzygnięcia w stosunku do Piotra wskazując, że jest on osobą niemal pełnoletnią i zaradną, osiąga własne dochody, które są nawet wyższe niż dochody pozwanego. Na rozprawie apelacyjnej pozwany rozszerzył zarzuty wskazując, że tydzień temu syn Piotr ukończył 18 lat.

Jakiej treści rozstrzygnięcie powinien w tym zakresie wydać sąd apelacyjny?

PRAWO CYWILNE, RODZINNE I OPIEKUŃCZE

ZESTAW NR 32

1. Piotr Z. poręczył umowę pożyczki zawartą w dniu 1 czerwca 2017 r. pomiędzy Janem W., jako pożyczkodawcą, a Marią K., jako pożyczkobiorcą. Umowa poręczenia została ukształtowana jako umowa terminowa. Strony wskazały, że poręczenie jest ważne w ciągu roku od zawarcia umowy poręczenia. W dniu 15 maja 2018 r. Jan W. wezwał poręczyciela do spłaty pożyczki niespłaconej przez Marię K. W piśmie z 30 maja 2018 r., które doręczone zostało Janowi W. w dniu 1 czerwca 2018 r., poręczyciel potwierdził fakt zawarcia umowy poręczenia, jednakże zapłatę żądanej kwoty uzależnił od złożenia przez Jana W. dokumentu podpisanego przez Marię K. potwierdzającego odmowę spłaty pożyczki. W dniu 30 czerwca 2018 r. Jan W. wytoczył powództwo przeciwko Piotrowi Z. o zapłatę kwoty pożyczki. Piotr Z. wniósł o oddalenie powództwa podnosząc wygaśnięcie udzielonego poręczenia.

Zaproponuj rozstrzygnięcie tej sprawy. Scharakteryzuj i podaj przykłady terminów zawitych i terminów przedawnienia.

2. Zbigniew D. odmówił wydania właścicielowi lokalu użytkowego, z którego od 2 lat korzystał bez tytułu prawnego, do czasu rozliczenia nakładów, które na ten lokal poniósł. Nakłady te oszacował na kwotę 45.000 zł. Wskazał, że w ciągu ostatnich dwóch lat wymienił w lokalu instalację elektryczną, która nie nadawała się do użytku oraz przegniła podłogę. Odmalował cały lokal i wymienił okna oraz drzwi na nowe. Ponadto dostosowując lokal do prowadzonej działalności gospodarczej istotnie poprawił jego wystrój wynajmując w tym celu dekoratora wnętrz.

Czy Zbigniewowi D. przysługuje prawo zatrzymania? Wskaż, które z poniesionych przez Zbigniewa D. nakładów mają charakter nakładów koniecznych, które nakładów użytecznych, a które zbytkownych. Scharakteryzuje te pojęcia.

3. Paweł S. sprzedał Józefowi W., bez wiedzy i zgody swojej żony, obraz o wartości 70.000 zł należący do majątku wspólnego. Całą kwotę przeznaczył na spłatę swoich długów hazardowych. Żona Pawła S. domaga się ustalenia, że umowa jest nieważna, ewentualnie bezskuteczna, gdyż nie wyraziła zgody na sprzedaż, która w sposób istotny uszczupla majątek wspólny małżonków.

Zaproponuj rozstrzygnięcie i uzasadnij je. Kto powinien być pozwany w tej sprawie?

PRAWO CYWILNE, RODZINNE I OPIEKUŃCZE

ZESTAW NR 33

1. Krzysztof P. wszczął egzekucję przeciwko dłużnikowi spółce z o.o. „Okazja”. W toku egzekucji, która ostatecznie okazała się bezskuteczna, komornik ustalił, że spółka „Okazja” w dniu 5 maja 2013 r. zbyła nieruchomość stanowiącą jedyny istotny składnik jej majątku na rzecz jej prezesa Justyniana L. Powództwo ze skargi pauliańskiej wytoczone przez Krzysztofa P. przeciwko Justynianowi L. zostało uwzględnione wyrokiem, który stał się prawomocny w dniu 6 kwietnia 2016 r. W dniu 20 maja 2016 r. Justynian L. darował własność tej nieruchomości swojej matce Katarzynie L., która w styczniu 2017 r. nieruchomość tę sprzedała swojej wnuczce, a córce Justyniana L., Dagmarze K.

Z jakim powództwem i przeciwko komu powinien obecnie wystąpić Krzysztof P? Jakie znaczenie dla skuteczności ewentualnego powództwa ma fakt, że zbycie nieruchomości przez spółkę z o.o. „Okazja” miało miejsce w dniu 5 maja 2013 r.?

2. Zbigniew Z. zawarł w dniu 5 maja 1985 r. pisemną umowę z sąsiadem, na mocy której sąsiad zezwolił Zbigniewowi Z. na przejazd przez swoją działkę pod warunkiem, że Zbigniew Z. na swój koszt utwardzi drogę przebiegającą przez działkę sąsiada. Zbigniew Z. wywiązał się z tego warunku i korzystał z tej drogi. Po śmierci sąsiada w roku 2010 r. jego spadkobiercy zakazali Zbigniewowi Z. dalszego przejazdu i przejazd ten zagrodzili. Podnieśli, że umowa zawarta przez Zbigniewa Z. ich nie wiąże. Zbigniew Z. złożył wniosek o stwierdzenie zasiedzenia służebności przejazdu.

Zaproponuj rozstrzygnięcie tej sprawy.

3. Anna dwa dni po porodzie opuściła szpital pozostawiając w nim swoje nowonarodzone dziecko. Personelowi szpitala oświadczyła, że nie ma warunków, aby zająć się dzieckiem. Również ojciec dziecka, którego tożsamości nie chciała ujawnić, nie jest zainteresowany opieką nad dzieckiem. Szpital o tym fakcie powiadomił sąd opiekuńczy.

Jakie czynności powinien podjąć sąd?

PRAWO CYWILNE, RODZINNE I OPIEKUŃCZE

ZESTAW NR 34

1. Kazimiera S. w wypadku komunikacyjnym doznała poważnych uszkodzeń ciała, które w ocenie biegłych sądowych skutkowały długotrwałą niezdolnością do pracy. Powódka w chwili wypadku miała 58 lat, obecnie ma lat 61 i wykształcenie zawodowe. Biegli wskazali, że stan zdrowia powódki również obecnie nie pozwala jej na podjęcie jakiejkolwiek pracy zgodnej z jej kwalifikacjami. Powódka zażądała od pozwanego ubezpieczyciela m.in. renty z tytułu utraty możliwości zarobkowych w kwocie 2.500 zł miesięcznie. Wraz z pozwem przedstawiła umowę o pracę, zawartą ze spółką „Czystość” na kilka dni przed wypadkiem, z której wynikało, że powódka została zatrudniona w charakterze sprzątaczkii z wynagrodzeniem miesięcznym brutto w kwocie 2.500 zł. W toku postępowania okazało się, że złożona przez powódkę umowa o pracę została sfałszowana, zaś powódka przed wypadkiem nigdzie nie pracowała. W oparciu o te okoliczności pozwany wniósł o oddalenie powództwa o rentę.

Zaproponuj rozstrzygnięcie tej sprawy. Jakie rodzaje renty mogą być przyznane na podstawie art. 444 k.c. i jakie są przesłanki ich zasądzenia?

2. W pozwie wniesionym w lipcu 2018 r. Andrzej W. wniósł o zasądzenie od Kamila D. kwoty 30.000 zł. W uzasadnieniu wskazał, że wprawdzie roszczenie jego, jako wynikające z czynu niedozwolonego, objęte jest 3-letnim terminem przedawnienia, który upływał w 2013 r., jednakże w latach 2012, 2014 i 2016 trzykrotnie wzywał pozwanego do prób ugodowych przed sądem rejonowym, co skutkowało za każdym razem przerwaniem biegu przedawnienia. Pozwany w odpowiedzi na pozew podniósł zarzut przedawnienia wskazując, że wyłącznie pierwsze zawiązanie do ugody z roku 2012 r. skutkowało przerwaniem biegu przedawnienia. Dalsze wezwania ze strony powoda miały charakter wyłącznie instrumentalny i zmierzały jedynie do dalszego wydłużenia terminu przedawnienia. Przyjęcie koncepcji powoda mogłoby skutkować tym, że termin przedawnienia nigdy w istocie by nie upłynął.

Czy dochodzone przez powoda roszczenie jest przedawnione? Jakie skutki dla biegu terminu przedawnienia wywiera przerwanie biegu przedawnienia, a jakie zawieszenie biegu przedawnienia?

3. W wyroku rozwodowym sąd okręgowy zobowiązał pozwanego do zapłaty na rzecz małoletniego Damiana kwoty 1000 zł, płatnych do dnia 10 każdego miesiąca do rąk matki Damiana (powódki w tej sprawie). W apelacji od tego rozstrzygnięcia pozwany podniósł, że małoletni Damian jest synem powódki z pierwszego małżeństwa. Pozwany jako ojczym nie ma obowiązku łożenia na utrzymanie pasierba. W efekcie pozwany wniósł o zmianę wyroku w tym zakresie i oddalenie powództwa co do obowiązku ponoszenia kosztów utrzymania małoletniego Damiana. W odpowiedzi na apelację powódka wskazała, że obowiązek nałożony przez powoda jest zgodny z zasadami współżycia społecznego.

Zaproponuj rozstrzygnięcie apelacji.

PRAWO CYWILNE, RODZINNE I OPIEKUŃCZE

ZESTAW NR 35

1. W dniu 10 lipca 2004 r. Przemysław Z. (wynajmujący) zawarł z Józefem R. (najemcą) pisemną umowę najmu lokalu użytkowego. W umowie najmu wskazano, że najemca poczyni nakłady adaptacyjne na własny koszt celem dostosowania lokalu do prowadzonej przez najemcę działalności. Strony postanowiły również, że zwrot tych nakładów przysługiwać będzie najemcy jedynie wówczas, gdy umowa najmu zostanie wypowiedziana przez wynajmującego przed okresem, na który została zawarta. Umowę najmu strony zawarły na 10 lat. Najemca w latach 2006 i 2007 dokonywał również kolejnych nakładów na lokal: wymiana uszkodzonej instalacji elektrycznej, założenie systemu klimatyzacji oraz wymiana okien na dźwiękoszczelne. W umowie nie zostało ustalone, na czyj koszt te nakłady powinny zostać poniesione. W dniu 15 czerwca 2010 r. Przemysław Z. zbył lokal będący przedmiotem najmu na rzecz Aleksandra D, który miesiąc później wypowiedział stosunek najmu Józefowi R.

Czy Józefowi R. przysługują roszczenia o zwrot dokonanych na lokal nakładów, w tym nakładów adaptacyjnych, a jeżeli tak, to w stosunku do kogo po zakończeniu stosunku najmu Józef R. powinien kierować swoje roszczenia?

2. Powódka domagała się od przedsiębiorstwa energetycznego zapłaty za bezumowne korzystanie od 10 lat z jej nieruchomości w związku z urządzeniami przesyłowymi, które zostały na tej nieruchomości przez pozwanego posadowione. W odpowiedzi na pozew pozwany podniósł zarzut zasiedzenia służebności przesyłu i w efekcie wnosił o oddalenie powództwa. Sąd okręgowy oddalił powództwo za okres od dnia zasiedzenia służebności przesyłu oraz zasądził na rzecz powódki kwotę wynagrodzenia za okres poprzedzający zasiedzenie służebności. Wskazał, że z chwilą zasiedzenia służebności przez pozwanego odpadła przesłanka bezumownego korzystania z nieruchomości powódki i tym samym obowiązek zapłaty.

Oceń zasadność wydanego rozstrzygnięcia.

3. Iza D. w toku procesu rozwodowego wniosła o zabezpieczenie przyszłych roszczeń alimentacyjnych na jej rzecz w stosunku do męża, zgodnie z jej twierdzeniami, wyłącznie winnego rozkładu pożycia małżeńskiego. Domagała się zasądzenia od pozwanego Ryszarda D. kwoty po 2000 zł miesięcznie. Strony nie mają dzieci, od kilku lat żyją w rozłączeniu – powódka w Warszawie, pozwany w Krakowie. Uzasadniając złożony wniosek powódka wskazywała, że pozwany zarabia kilka razy więcej od niej i zgodnie z zasadą równej stopy życiowej małżonków, powinien dzielić się z nią osiąganymi dochodami.

Oceń zasadność tego wniosku. Jak kształtują się przesłanki roszczenia alimentacyjnego pomiędzy małżonkami w czasie trwania małżeństwa i jaka jest ich podstawa prawna?

PRAWO CYWILNE, RODZINNE I OPIEKUŃCZE

ZESTAW NR 36

1. Anna W. nabyła od Romana Z. samochód osobowy w dniu 20 maja 2016 r. W dniu 30 października 2016 r. Anna W. sprzedała ten pojazd spółce jawnej Partner. Po nabyciu pojazdu, spółka Partner stwierdziła występowanie wady w silniku pojazdu. W dniu 15 listopada 2016 r. spółka Partner złożyła Romanowi Z. oświadczenie o odstąpieniu od umowy, deklarując zwrot pojazdu i domagając się zwrotu ceny uiszczonej przez Annę W. na rzecz Romana Z. W związku z brakiem odpowiedzi w dniu 31 grudnia 2016 r. spółka Partner złożyła pozew przeciwko Romanowi Z. domagając się zapłaty kwoty stanowiącej równowartość ceny zapłaconej przez Annę W. na rzecz Romana Z. W uzasadnieniu pozwu spółka powołała się na skuteczne odstąpienie od umowy sprzedaży wskazując, że wraz z nabyciem pojazdu przeszły na nią uprawnienia z tytułu rękoi. Pozwany wniósł o oddalenie powództwa wskazując, że nie łączył go żaden stosunek umowny ze spółką „Partner”.

Zaproponuj rozstrzygnięcie tej sprawy. Jakie uprawnienie przysługują kupującemu z tytułu rękoi za wady rzeczy?

2. Piotr wyjeżdżając za granicę na okres jednego roku pozostawił na przechowanie w garażu znajdującym się na działce swojego sąsiada Izydora samochód osobowy marki Audi wraz z kluczykami i dokumentami. Izydor zobowiązał się przechować samochód nieodpłatnie. Po miesiącu samochód został bez wiedzy Izydora, który był wówczas w pracy, wydany przez jego żonę Rajmundowi D., który stwierdził, że Piotr upoważnił go do odbioru pojazdu. Tego samego dnia, po kontakcie z Piotrem, Izydor ustalił, że Rajmund D. zabrał samochód samowolnie bez zgody i wiedzy Piotra. Następnego dnia Izydor wezwał Rajmunda D. do zwrotu podstępnie zabranego z jego nieruchomości pojazdu.

Czy działanie Rajmunda D. naruszyło samowolnie posiadanie Izydora? Scharakteryzuj pojęcia posiadania samoistnego, posiadania zależnego i dzierżenia. W jakim charakterze Rajmund D. włada obecnie tym pojazdem?

3. W toku postępowania o stwierdzenie nabycia spadku Joanna D. złożyła we własnym imieniu oraz w imieniu małoletniego syna Józefa D. oświadczenie o przyjęciu spadku po zmarłym Andrzeju D. (jej mężu i ojcu Józefa D.) z dobrodziejstwem inwentarza. Uczestnik postępowania Janusz W. zakwestionował skuteczność tego oświadczenia podnosząc, że Joanna D. powinna uprzednio uzyskać zezwolenie sądu opiekuńczego na złożenie tego oświadczenia. Podniósł również dalej idący zarzut wskazując, że Joanna D., sama będąc spadkobiercą, nie może zarazem reprezentować w tej sprawie syna, również będącego spadkobiercą.

Oceń zasadność podniesionych zarzutów.

PRAWO CYWILNE, RODZINNE I OPIEKUŃCZE

ZESTAW NR 37

1. Pozwem z 10 stycznia 2012 r. Joanna Z. wystąpiła o zapłatę kwoty 150.000 zł tytułem zadośćuczynienia oraz kwoty 70.000 zł tytułem odszkodowania za śmierć męża Józefa Z., który zginął w dniu 5 maja 2004 r. w wypadku komunikacyjnym. Pozwanym w sprawie był zakład ubezpieczeń, w którym sprawca wypadku komunikacyjnego miał wykupioną polisę OC. Pozwany co do zasady uznał swoją odpowiedzialność, jednakże wnosił o uwzględnienie przy ustalaniu kwot należnych powódce, że odziedziczyła ona po mężu udział w nieruchomości wart co najmniej 80.000 zł, a nadto zrealizowała polisę na życie męża w kwocie 50.000 zł.

Wskaż podstawy prawne roszczeń powódki oraz oceń zasadność podniesionych przez pozwanego zarzutów zmierzających do obniżenia żądanych przez powódkę świadczeń.

2. Spadkodawca pozostawił żonę oraz troje dzieci. Sporządził własnoręczny testament, w którym swój udział w mieszkaniu własnościowym wynoszący $\frac{1}{2}$ zapisał żonie, zaś nieruchomość rolną, która stanowiła majątek odrębny zapisał córce. Ponadto wyłączył od dziedziczenia starszego syna. Zgodnie z wyceną rzeczoznawcy, wartość mieszkania własnościowego wynosi 400.000 zł, a własność nieruchomości rolnej 100.000 zł. Ponadto w skład spadku wchodzi również oszczędności spadkodawcy w łącznej kwocie 10.000 zł. W toku postępowania o stwierdzenie nabycia spadku został otwarty wskazany powyżej testament.

Proszę sporządzić projekt postanowienia o stwierdzenie nabycia wraz z krótkim uzasadnieniem.

3. Krzysztof i Alina zawarli związek małżeński w 2010 r. Nie zawierali żadnej umowy małżeńskiej majątkowej. W czerwcu 2014 r. Krzysztof zawarł ze spółką Hel umowę leasingu samochodu ciężarowego wraz z naczepą. Na zabezpieczenie wykonania tej umowy wystawił przy jej zawarciu weksel własny niezupełny. Małżonka Krzysztofa wyraziła zgodę na zawarcie tej umowy i wystawienie weksla. W lipcu 2015 r. Krzysztof i Alina zawarli umowę w formie aktu notarialnego wyłączającą wspólność ustawową. W październiku 2017 r. spółka Hel wypełniła weksel wystawiony przez Krzysztofa i wezwała go do zapłaty.

Czy spółka Hel będzie mogła żądać zaspokojenia wierzytelności wekslowej jedynie z majątku osobistego Krzysztofa? Czy sytuacja spółki Hel byłaby taka sama, gdyby brak było zgody Aliny na zawarcie umowy leasingu i zaciągnięcie zobowiązania wekslowego?

PRAWO CYWILNE, RODZINNE I OPIEKUŃCZE

ZESTAW NR 38

1. Sąd okręgowy oddalił powództwo Barbary Z. (najemcy) przeciwko spółdzielni „Pomoc” (wynajmującemu) o uznanie za bezskuteczną umowę sprzedaży lokalu użytkowego spółce „Nowa”, który był przedmiotem najmu zawartego przez Barbarę Z. ze spółdzielnią „Pomoc”. Powódka swoje roszczenie wywodziła z zastrzeżonego w umowie najmu na jej rzecz prawa pierwokupu wynajmowanego lokalu. Sąd okręgowy wskazał, że spółdzielnia „Pomoc” przed zawarciem umowy proponowała powódce zakup tego lokalu za kwotę 100.000 zł. Powódka oświadczyła wówczas spółdzielni, że nie jest zainteresowana zakupem. W efekcie późniejsza sprzedaż tego lokalu spółce „Nowa” za kwotę 120.000 zł nie stanowiła naruszenia prawa pierwokupu. Ponadto sąd okręgowy wskazał, że zastrzeżenie prawa pierwokupu w zwykłej formie pisemnej nie było prawnie skuteczne. W końcu sąd okręgowy podniósł brak legitymacji biernej spółdzielni „Pomoc” w tej sprawie.

Oceń zasadność wydanego rozstrzygnięcia i jego poszczególnych motywów. Scharakteryzuj krótko prawo pierwokupu.

2. Bracia Paweł i Andrzej nabyli w drodze dziedziczenia ustawowego majątek po zmarłym ojcu, w skład którego wchodził dwupokojowy lokal mieszkalny oraz samochód osobowy marki Fiat. Nie zostało przeprowadzone postępowanie działowe. Bracia wspólnie zamieszkali w tym lokalu, każdy na wyłączność korzystał z jednego pokoju. Samochód był wykorzystywany przez nich wspólnie. Pomiędzy braćmi doszło do poważnego konfliktu. W efekcie Paweł wymienił zamki w drzwiach uniemożliwiając Andrzejowi korzystanie z lokalu. Z kolei Andrzej zabrał kluczyki od samochodu i nie chce ich udostępnić Pawłowi.

Jakie roszczenia przysługują Andrzejowi względem Pawła i Pawłowi względem Andrzeja?

3. Anna postanowiła sprzedać należącą do jej małoletniej córki Oli (lat 8) działkę, którą Oli darowali dziadkowie, a zarazem rodzice Anny. Uzyskane pieniądze chce przeznaczyć na edukację zagraniczną starszej córki Natalii. Ola wyraża na to zgodę, ale sprzeciwia się temu ojciec Oli, z którym Anna jest rozwiedziona. W wyroku rozwodowym sąd pozostawił pełną władzę rodzicielską obojgu rodzicom Oli.

Czy Anna może sprzedać tę działkę bez zgody ojca Oli? Omów zasady zarządu majątkiem małoletniego.

PRAWO CYWILNE, RODZINNE I OPIEKUŃCZE

ZESTAW NR 39

1. Spółka Halo w dniu 7 maja 2018 r. wystosowała pismo do Prokuratury, w którym poinformowała o swoich podejrzeniach w stosunku do biegłego rewidenta Janusza W., który w sposób nieuczciwy i wypełniający znamiona wskazanych w piśmie przestępstw miał działać na szkodę spółki „Halo”. W piśmie szczegółowo opisano działania Janusza W. W związku z tym pismem Prokuratura wszczęła śledztwo, które zostało umorzone z uwagi na brak stwierdzenia znamion czynów przestępnych. Informacja o wszczętym śledztwie i zawartych w piśmie spółki „Halo” zarzutach w stosunku do Janusza W. została opublikowana przez prasę. Janusz W. wniósł powództwo o ochronę dobrego imienia przeciwko Adrianowi D., prezesowi zarządu spółki „Halo”, który podpisał pismo skierowane do prokuratury. Sąd okręgowy oddalił wniesione powództwo wskazując, że pozwany Adrian D. sporządzając to pismo nie działał w imieniu własnym, a w imieniu spółki „Halo” i to ona powinna ponosić ewentualną odpowiedzialność za treści zawarte w tym piśmie. Adrian D. nie ma więc legitymacji w tej sprawie. Niezależnie od tego sąd okręgowy wskazał, że powód naruszenie swoich dóbr osobistych dopatruje się w fakcie upublicznienia zarzutów zawartych w piśmie spółki „Halo”. W toku procesu powód nie wykazał jednak, aby pozwany w jakikolwiek sposób pismo skierowane do prokuratury rozpowszechniał, czy udostępniał prasie. Nie może więc ponosić odpowiedzialności za fakt jego upublicznienia.

Oceń zasadność argumentacji sądu okręgowego w świetle zasad odpowiedzialności przewidzianych w art. 24 i 448 k.c.

2. Małżonkowie Anna i Piotr byli właścicielami nieruchomości o powierzchni 1500 m² na zasadach wspólności ustawowej. W dniu 5 maja 1980 r. darowali na mocy pisemnej umowy wydzieloną część tej nieruchomości o powierzchni 500 m² swojej córce Paulinie, która ją ogrodziła i pobudowała na niej dom. W 1990 r. Paulina zawarła związek małżeński z Leonem, który zamieszkał wraz z nią. W 1995 r. zmarł Piotr, a spadek po nim w drodze ustawy nabyły żona Anna i córka Paulina. W 2012 r. małżonkowie Paulina i Leon wystąpili z wnioskiem o stwierdzenie zasiedzenia użytkowanej przez nich części nieruchomości o powierzchni 500 m².

Zaproponuj rozstrzygnięcie tego wniosku.

3. Sąd okręgowy w toku postępowania rozwodowego udzielił zabezpieczenia poprzez nakazanie pozwanemu zapłaty na rzecz małoletniej córki storn kwoty 700 zł miesięcznie, płatnych do rąk matki. Pozwany wniósł zażalenie na to postanowienie podnosząc, że strony nadal mieszkają razem, zaś zważywszy, że powódka od wielu lat nie pracuje, to on ponosi wszelkie koszty utrzymania rodziny, w tym córki. Na bieżąco wywiązuje się z tych obowiązków. W odpowiedzi na zażalenie powódka wniosła o jego oddalenie. Nie zaprzeczyła okolicznościom podanym przez pozwanego.

Zaproponuj rozstrzygnięcie zażalenia.

PRAWO CYWILNE, RODZINNE I OPIEKUŃCZE

ZESTAW NR 40

1. Sąd okręgowy uwzględnił powództwo Jana C. wniesione w dniu 7 maja 2018 r. przeciwko Eugenii W. o zachówek. Ustalił, że powód jako syn zmarłego w dniu 1 maja 2013 r. Sylwestra C. zostałby powołany do spadku z ustawy, gdyby doszło do dziedziczenia ustawowego. Tym samym przysługuje mu roszczenie o zachówek wobec Eugenii W. będącej spadkobiercą testamentowym. Sąd wskazał również, że nie uwzględnił podnoszonego przez pozwaną zarzutu przedawnienia roszczenia powoda z uwagi na fakt, że złożenie przez Eugenię W. w dniu 6 czerwca 2017 r. wniosku o stwierdzenie nabycia spadku po zmarłym Sylwestrze C., a następnie otwarcie testamentu, przerwało bieg przedawnienia. Apelację od tego wyroku wywiodła Eugenia C. podnosząc, że sąd nieprawidłowo przy obliczaniu zachowku doliczył poczynioną na jej rzecz przez zmarłego darowiznę dokonaną ponad 10 lat przed otwarciem spadku. Ponadto skarżąca zarzuciła, że sąd okręgowy błędnie przyjął przerwanie biegu terminu przedawnienia roszczenia powoda o zachówek.

Oceń zasadność podniesionych zarzutów. Czy możliwe jest dochodzenie zachowku w przypadku dziedziczenia ustawowego?

2. Strony w dniu 7 lipca 2017 r. zawarły na piśmie umowę leasingu finansowego pojazdu, który miał być używany przez leasingobiorcę dla celów konsumenckich. W umowie zastrzeżono, że wszelkie jej zmiany lub uzupełnienia wymagają zachowania formy pisemnej. W dniu 2 kwietnia 2018 r. leasingodawca w formie mejlowej zaproponował zmiany w harmonogramie spłaty rat leasingowych, który stanowił załącznik do umowy leasingu. Leasingobiorca nadesłał w odpowiedzi mejl o treści: „Ok”.

Czy doszło do skutecznej zmiany umowy leasingu? Wyjaśnij na przykładach różnice pomiędzy formą dokumentową, pisemną i elektroniczną czynności prawnych.

3. Andrzej i Joanna w 2000 r. wybudowali na nieruchomości stanowiącej własność Andrzeja dom, w którym następnie zamieszkali. Środki na budowę domu pochodziły z oszczędności każdego z nich. Do 2005 r. Andrzej i Joanna żyli w konkubinacie. W 2005 r. zawarli związek małżeński, nadal zamieszkując w tym domu. Pozostają w ustroju wspólności ustawowej. W 2015 r. Andrzej dopuścił się zdrady, w wyniku czego Joanna wyprowadziła się wraz z dzieckiem ze wspólnego domu. Nie zdecydowała się jednak na wniesienie sprawy o rozwód. Zażądała natomiast od Andrzeja przeniesienia na jej rzecz udziału we własność nieruchomości, na której wybudowany został wspólnie dom.

Czy Joannie służy roszczenie o przeniesienie własności udziału w nieruchomości, a jeżeli tak, to na jakiej podstawie prawnej? Czy sytuacja stron w tym zakresie ulegnie zmianie w wypadku orzeczenia rozwodu?

PRAWO CYWILNE, RODZINNE I OPIEKUŃCZE

ZESTAW NR 41

1. Sąd okręgowy oddalił powództwo Gminy przeciwko Januszowi K. o wydanie nieruchomości komunalnej posiadanej przez Janusza K. bez tytułu prawnego. W uzasadnieniu sąd wskazał, że w istocie z uwagi na wygaśnięcie umowy najmu, nieruchomość pozostawała we władaniu Janusza K. bez tytułu prawnego. Jednakże w toku procesu zostało wykazane, że Janusz K. nie włada już tą nieruchomością albowiem wynajął ją i przekazał Sylwestrowi W. Tym samym nie ma on legitymacji biernej w tej sprawie. W apelacji od tego wyroku Gmina zakwestionowała prawidłowość stanowiska sądu okręgowego. Wskazała, że Janusz K., pomimo zawartej w toku procesu umowy najmu z Sylwestrem W., nadal jest posiadaczem samoistnym tej nieruchomości i w związku z tym przysługuje mu legitymacja w tej sprawie.

Oceń zasadność apelacji. Wskaż na różnice pomiędzy posiadaniem samoistnym, posiadaniem zależnym i dzierżeniem.

2. Maria Z. wystąpiła solidarnie przeciwko spółce AutoMoto (komisantowi), oraz Andrzejowi D. (komitentowi) o zapłatę kwoty 120.000 zł stanowiącej równowartość ceny zapłaconej przez powódkę za samochód marki Audi w wyniku zawarcia przez nią umowy sprzedaży komisowej ze spółką AutoMoto w czerwcu 2017 r. Po zakupie pojazdu okazało się, że pojazd ten został uprzednio skradziony na terenie Niemiec, zaś dokumenty pojazdu zostały podrobione. Prokuratura odebrała Marii Z. zakupiony przez nią pojazd, zaś Maria Z. złożyła spółce AutoMoto oświadczenie o odstąpieniu od umowy. Pozwana spółka AutoMoto wносиła o oddalenie powództwa wskazując, że przy zawarciu umowy sprzedaży złożyła powódcie oświadczenie o wyłączeniu odpowiedzialności za wady prawne pojazdu. Klauzula taka została zawarta w umowie sprzedaży, zaś treść umowy nie jest przez strony kwestionowana. Pozwany Andrzej D. również wnosił o oddalenie powództwa wskazując, że nie jest on stroną umowy z Marią Z. Nie miał świadomości, że pojazd był skradziony, w dobrej wierze wstawił go do komisju prowadzonego przez spółkę AutoMoto. Maria Z. zakupiła pojazd marki Audi w ramach prowadzonej działalności gospodarczej.

Zaproponuj rozstrzygnięcie tej sprawy. Wskaż, czy rozstrzygnięcie mogłoby być inne, gdyby Maria Z. zakupiła ten pojazd jako konsument.

3. W toku postępowania rozwodowego sąd okręgowy zabezpieczył powództwo w ten sposób, że nakazał powodowi uiszczanie na rzecz pozwanej kwoty 1000 zł miesięcznie tytułem zabezpieczenia kosztów utrzymania rodziny, na które składają się koszty utrzymania powódki w kwocie 500 zł oraz koszty utrzymania pełnoletniego syna stron Kamila (lat 19) w kwocie 500 zł. Zażalenie na to postanowienie wniósł powód kwestionując możliwość orzekania w postępowaniu rozwodowym o kosztach utrzymania pełnoletniego syna stron. Wniósł o zmianę postanowienia i zmniejszenie wskazanej w nim kwoty do 500 zł.

Oceń zasadność wniesionego zażalenia.

PRAWO CYWILNE, RODZINNE I OPIEKUŃCZE

ZESTAW NR 42

1. Powód w pozwie wniesionym w dniu 1 lipca 2017 r. domagał się nakazania pozwanemu wydania nieruchomości twierdząc, że pozwany korzysta z niej bez tytułu prawnego. Ponadto wnosił o zasądzenie od pozwanego kwoty 36.000 zł tytułem wynagrodzenia za bezumowne korzystanie. Powód był posiadaczem tej nieruchomości od 2000 r. i wniósł na niej halę produkcyjną. W 2005 r. zawarł z pozwanym umowę dzierżawy. Pozwany od kwietnia 2012 r. zaprzestał płacenia należności z tytułu dzierżawy, gdy zorientował się, że tytuł własności powoda do tej nieruchomości nie jest uregulowany. W związku z tym powód rozwiązał z pozwanym umowę dzierżawy z dniem 30 czerwca 2012 r. Sąd okręgowy wyrokiem z 2 sierpnia 2018 r. oddalił powództwo. W uzasadnieniu wskazał, że powód roszczenie windykacyjne opierał na art. 222 § 1 k.c., jednakże w toku procesu nie wykazał, że jest właścicielem nieruchomości. W efekcie nie udowodnił również roszczeń uzupełniających, które przysługują nieposiadającemu właścicielowi przeciwko posiadaczowi niebędącemu właścicielem. Ponadto roszczenia te stają się wymagalne dopiero z chwilą zwrotu rzeczy, co w tej sprawie nie nastąpiło.

Oceń wydane rozstrzygnięcie i jego motywy.

2. Paweł D. udzielił Januszowi Z. oprocentowanej pożyczki w kwocie 30.000 zł. na dwa miesiące. Janusz Z. opóźniał się ze zwrotem pożyczki, co skutkowało naliczeniem obok odsetek kapitałowych również odsetek za zwłokę. Po upływie roku Paweł D. wystąpił przeciwko Januszowi Z. o zapłatę kwoty 28.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami z tytułu opóźnienia od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty. Janusz Z. w odpowiedzi na pozew podniósł zarzut, że do chwili wystąpienia z pozwem zwrócił powodowi połowę kwoty pożyczki, to jest 15.000 zł. Odnosząc się do tego zarzutu powód wyjaśnił, że wpłaty dokonywane przez pozwanego zaliczał w pierwszej kolejności na poczet zaległych odsetek kapitałowych i odsetek za opóźnienie, a ponadto w pozwie dokonał kapitalizacji zaległych odsetek. Z kolei pozwany odnosząc się do wyjaśnień powoda wskazał, że na wszystkich przelewach kierowanych do powoda zaznaczał, że dokonywane spłaty powinny być zarachowane na poczet długu głównego. Tym samym powód nie miał prawa zaliczania tych wpłat na poczet odsetek.

Oceń zasadność zarzutu pozwanego. Co to jest zakaz anatocyzmu? Wyjaśnij na przykładzie.

3. Piotr, Andrzej i Marek z mocy ustawy odziedziczyli po swoim ojcu spadek w częściach równych. W skład spadku wchodzi nieruchomość. Przed działem spadku Piotr zbył swój udział we własności tej nieruchomości na rzecz Andrzeja bez zgody i wiedzy Marka.

Czy i jakie skutki prawne wywoła ta czynność pomimo braku zgody Marka na jej dokonanie? Jak sytuacja kształtowałaby się, gdyby do działu spadku doszło?

PRAWO CYWILNE, RODZINNE I OPIEKUŃCZE

ZESTAW NR 43

1. Piotr G. (lat 16) w grudniu 2016 r. podróżował samolotem. Po przylocie i opuszczeniu samolotu Piotr G. poślizgnął się na płycie lotniska i upadł. Na skutek upadku złamał nogę i uszkodził obojczyk. Po osiągnięciu pełnoletności Piotr G. wystąpił z powództwem o zapłatę w stosunku do spółki zarządzającej lotniskiem. Powód domagał się m.in. renty z tytułu utraty częściowej zdolności do pracy zarobkowej. Pozwana spółka wniosła o oddalenie powództwa. Sąd okręgowy oddalił powództwo. W uzasadnieniu wskazał, że w toku postępowania dowodowego pozwana spółka wykazała, że dochowała należytej staranności w utrzymaniu porządku na płycie lotniska. Płyta była cały czas odśnieżana i osuszana. Zdarzenie z udziałem Piotra G. miało charakter nieszczęśliwego wypadku. Sąd okręgowy wskazał również na bezzasadność roszczenia rentowego podnosząc, że w chwili wypadku Piotr G., jako małoletni, nie miał jeszcze zdolności do pracy zarobkowej (uczył się I klasie liceum), a więc zdolności tej nie utracił na skutek wypadku.

Oceń zasadność wydanego rozstrzygnięcia.

2. Spadek po Zygmuncie W. nabyli w drodze dziedziczenia ustawowego jego żona Alicja oraz trzej synowie Janusz, Paweł i Dariusz. Alicja przyjęła spadek wprost, Janusz przyjął spadek z dobrodziejstwem inwentarza, zaś pozostali dwaj synowie nie złożyli żadnego oświadczenia. Zgodnie ze spisem inwentarza stan czynny spadku wynosi 100.000 zł. Przed dokonaniem działu spadku wierzyciel Zygmunta W. wniósł o zasądzenie od każdego ze spadkobiorców kwoty po 20.000 zł. W uzasadnieniu wskazał, że udzielił Zygmunutowi W. pożyczki w kwocie 80.000 zł, której ten nie spłacił.

Zaproponuj rozstrzygnięcie i uzasadnij je. Czy rozstrzygnięcie byłoby inne, gdyby wierzyciel wytoczył to powództwo po dokonaniu działu spadku?

3. W wyroku rozwodowym sąd okręgowy dokonał podziału quoad usum dwupokojowego mieszkania, w którym przed rozwodem zamieszkiwali oboje małżonkowie. Powód otrzymał do wyłącznego korzystania większy pokój, a pozwana wraz z dwojgiem dzieci pokój mniejszy. Pozostałe pomieszczenia w lokalu zostały przeznaczone do wspólnego użytku. Od rozstrzygnięcia tego apelacje wniosły obie strony. Powód w apelacji podniósł, że mieszkanie to stanowi własność jego matki, która jako właściciel mieszkania nie życzy sobie, aby pozwana wraz z dziećmi nadal w nim zamieszkiwała po rozwodzie. Ponadto wskazał, że pozwana po wydaniu wyroku rozwodowego przez sąd okręgowy wyprowadziła się z dziećmi z tego mieszkania. Wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w tej części i uchylenie rozstrzygnięcia o podziale mieszkania. Pozwana w apelacji zakwestionowała dokonany przez sąd okręgowy sposób podziału mieszkania wskazując, że przyznany jej pokój jest zbyt mały, aby mogła tam zamieszkiwać wraz z dwójką dzieci. Z tych względów wyprowadziła się chwilowo do mieszkania użyczonego przez koleżankę, ale jest to rozwiązanie tymczasowe, zaś sytuacja majątkowa nie pozwala jej na zakup lub wynajem innego mieszkania. Wniosła o zmianę rozstrzygnięcia sądu okręgowego i przyznanie jej do korzystania wraz z dziećmi większego pokoju.

Oceń zasadność obu apelacji i podniesionych w nich zarzutów.

PRAWO CYWILNE, RODZINNE I OPIEKUŃCZE

ZESTAW NR 44

1. Jan K. (sprzedający) zawarł ze Zbigniewem D. (kupujący) umowę sprzedaży nieruchomości pod warunkiem, że wskazana w umowie osoba trzecia nie skorzysta z przysługującego jej prawa pierwokupu. Umowa została zawarta w formie aktu notarialnego. Pomimo tego, że osoba trzecia z prawa pierwokupu nie skorzystała, Jan K. nie chce zawrzeć ze Zbigniewem D. umowy przenoszącej własność nieruchomości. Podnosi, że zawarta pomiędzy stronami umowa sprzedaży jest nieważna ponieważ została zawarta pod warunkiem.

Czy i jakie roszczenia przysługują Zbigniewowi D.? Wskaż przykład warunku zawieszającego i warunku rozwiązującego.

2. Spadkodawca pozostawił żonę oraz troje dzieci. Sporządził własnoręczny testament, w którym swój udział w mieszkaniu własnościowym wynoszący $\frac{1}{2}$ zapisał żonie, zaś nieruchomość rolną, która stanowiła majątek odrębny zapisał córce. Ponadto wyłączył od dziedziczenia starszego syna, zaś młodszemu zapisał pierścionek z brylantem o wartości 6.000 zł i kolekcję płyt winylowych wartą 4.000 zł. Zgodnie z wyceną rzeczoznawcy, wartość mieszkania własnościowego wynosi 400.000 zł, a własność nieruchomości rolnej 100.000 zł. W świetle zgodnych oświadczeń uczestników postępowania spadkowego powyższe przedmioty wyczerpują cały spadek.

Proszę sporządzić projekt postanowienia o stwierdzenie nabycia wraz z uzasadnieniem.

3. Zbigniew i Cecylia są bezdzietnym małżeństwem. W chwili zawarcia związku małżeńskiego byli już ludźmi dojrzałymi – Zbigniew miał 68 lat, a Cecylia – 65. Po roku małżeństwa uznali, że nie pasują do siebie. Zbigniew wyprowadził się do swojego dawnego mieszkania i od dwóch lat małżonkowie praktycznie nie kontaktują się ze sobą. Cecylia uznała, że należy formalnie zakończyć to małżeństwo. W tym celu wniosła pozew o rozwód. Jednocześnie wniosła o zabezpieczenie powództwa poprzez zobowiązanie Zbigniewa do zapłaty na jej rzecz alimentów w kwocie 500 zł miesięcznie. Powołała się na zasadę równej stopy życiowej małżonków, podnosząc, że emerytura Zbigniewa jest ponad dwukrotnie wyższa niż jej. Zbigniew wniósł o oddalenie tego wniosku wskazując, że roszczenie nie zostało uprawdopodobnione, gdyż Cecylia w pozwie zażądała orzeczenia rozwodu bez orzekania o winie.

Zaproponuj rozstrzygnięcie tego wniosku. Jakie są przesłanki roszczeń alimentacyjnych pomiędzy małżonkami w toku małżeństwa, a jakie po jego zakończeniu?

PRAWO CYWILNE, RODZINNE I OPIEKUŃCZE

ZESTAW NR 45

1. Piotr C. nie będący przedsiębiorcą kupił w komisie używany samochód. Sprzedawca zapewnił go o bardzo dobrym stanie pojazdu, który poddany został kompleksowemu badaniu diagnostycznemu. Po pół roku używania pojazdu Piotr C. sprzedał go Dariuszowi M. Dwa miesiące później samochód zaczął się psuć. Okazało się, że wadliwie działa wiele podzespołów, zaś koszty ich wymiany przekraczają w praktyce wartość pojazdu. Dariusz M. złożył właścicielowi komisju, w którym pierwotnie zakupił pojazd Piotr C., oświadczenie o odstąpieniu od umowy i domagał się zwrotu ceny zapłaconej przez Piotra C. Właściciel komisju odmówił wskazując, że nie łączył go żaden stosunek umowny z Dariuszem M.

Czy Dariuszowi M. przysługuje roszczenie w stosunku do właściciela komisju? Jakie uprawnienie przysługują kupującemu z tytułu rękojmi za wady rzeczy?

2. Leon i Marek w 2015 r. nabyli na współwłasność nieruchomość po ½ udziału. Na nieruchomości tej w 1970 r. postawione zostały słupy elektryczne. Zakład energetyczny posiadał wymagane wówczas dokumenty i zezwolenia. Obecnie Leon wystąpił o ustanowienie odpłatnej służebności przesyłu. Zakład energetyczny odmawia powołując się na fakt, że Leon jako jedynie współwłaściciel nieruchomości nie jest samodzielnie uprawniony do złożenia tego wniosku. Ponadto podnosi, że przy zakupie nieruchomości Leon i Marek mieli świadomość posadowienia tych słupów. Co więcej, z uwagi na znajdujące się na nieruchomości słupy elektryczne cena, za którą zakupili nieruchomość, została obniżona.

Oceń zarzuty podnoszone przez zakład energetyczny. Scharakteryzuj krótko instytucje służebności przesyłu.

3. Mariusz (lat 8) od dwóch lat pozostaje pod faktyczną opieką dziadków ojczystych. Ojciec Mariusza od 2 lat przebywa w zakładzie karnym, w którym pozostanie do 2022 r. Matka Mariusza jest alkoholiczką i nie interesuje się dzieckiem. Jej rodzice wystąpili do sądu opiekuńczego o przyznanie im opieki nad małoletnim Mariuszem oraz pozbawienie rodziców Mariusza władzy rodzicielskiej. Wskazali, że są w stanie zapewnić Mariuszowi lepsze warunki mieszkaniowe, aniżeli jego dziadkowie ojczyści, pod opieką których Mariusz obecnie się znajduje.

Zaproponuj rozstrzygnięcie tego wniosku. Jakie decyzje i o jakiej treści sąd opiekuńczy powinien w tej sprawie wydać?

PRAWO CYWILNE, RODZINNE I OPIEKUŃCZE

ZESTAW NR 46

1. Jan D. otrzymał z sądu nakaz zapłaty, w którym nakazano mu zapłatę na rzecz Justyny H. 450.000 zł. Dwa dni później Jan D. wniósł zarzuty od nakazu zapłaty i jednocześnie zbył spółce „Elektra” stanowiącą jego własność nieruchomości za kwotę 200.000 zł. Wartość rynkowa zbytej nieruchomości wynosiła ponad 700.000 zł. Z kolei spółka „Elektra” przewłaszczyła tę nieruchomość na rzecz spółki córki „Elektra BIS” na zabezpieczenie spłaty pożyczki, którą zaciągnęła w tej spółce. Egzekucja prowadzona przez Justynę H. w stosunku do Jana D. została umorzona z uwagi na brak majątku dłużnika. Justyna H. zamierza wystąpić ze skargą pauliańską

Czy w opisanym stanie faktycznym zachodzą przesłanki tej skargi i kto powinien być pozwany w tej sprawie?

2. Strony zawarły umowę najmu w formie pisemnej z podpisami notarialnie poświadczonymi. W umowie zastrzeżono, że wszelkie jej zmiany lub uzupełnienia wymagają zachowania zwykłej formy pisemnej. Pół roku później strony telefonicznie ustaliły zmianę wysokości czynszu poprzez jego podwyższenie. Najemca nie chce jednak obecnie płacić wyższej stawki podnosząc zarzut nieważności dokonanej zmiany umowy.

Czy wynajmujący ma roszczenie o zapłatę czynszu w wyższej wysokości? Scharakteryzuj krótko pojęcia formy czynności prawnych: dokumentowej, pisemnej i elektronicznej.

3. Na działce należącej do majątku odrębnego męża małżonkowie pobudowali dom ze środków pochodzących z majątku wspólnego. Małżonkowie nie zawierali żadnej umowy majątkowej. W 2017 roku doszło do rozwodu stron, a następnie postępowania w przedmiocie podziału majątku wspólnego małżonków. W toku tego postępowania żona wniosła o przeniesienie na jej rzecz prawa własności działki, na której został wybudowany dom podnosząc, że wartość domu znacznie przekracza wartość działki stanowiącej majątek odrębny pozwanego. Żona oświadczyła, że chciałaby w tym domu zamieszkać wraz z dwójką dzieci, nad którymi osobista piecza została jej przyznana w wyroku rozwodowym.

Czy powyższa kwestia może zostać rozstrzygnięta w ramach postępowania działowego? Zaproponuj rozstrzygnięcie.

PRAWO CYWILNE, RODZINNE I OPIEKUŃCZE

ZESTAW NR 47

1. Józef D. wystąpił przeciwko spółce Aster o wydanie nieruchomości stanowiącej działkę gruntu o powierzchni 600 m². Jako podstawę prawną swojego roszczenia wskazał art. 222 § 1 k.c. Pozwany wniósł o oddalenie powództwa kwestionując legitymację czynną powoda. Wskazał, że w księdze wieczystej prowadzonej dla tej nieruchomości jako właściciel nieruchomości wpisany jest Skarb Państwa. Tym samym sąd związany jest domniemaniem prawnym wynikającym z ustawy o księgach wieczystych i hipotece. Powód w odpowiedzi na stanowisko pozwanego wskazał, że wpis w księdze wieczystej ma charakter jedynie deklaracyjny i nie odpowiada rzeczywistemu stanowi prawnemu. Zaoferował dowody, które miały wykazać, że to powód a nie Skarb Państwa jest obecnie właścicielem nieruchomości będącej przedmiotem dochodzonego w tej sprawie żądania. Sąd okręgowy oddalił wnioski dowodowe powoda i wydał wyrok, w którym powództwo oddalił. W uzasadnieniu wskazał, że niezgodność treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym powinna być usunięta w szczególnym trybie przewidzianym w art. 10 ustawy o księgach wieczystych i hipotece. Nie jest możliwe usunięcie tej niezgodności w niniejszej sprawie jako przesłanki wydanego rozstrzygnięcia. Tym samym powód nie ma legitymacji czynnej.

Oceń zasadność wydanego rozstrzygnięcia. Czym różni się wpis do księgi wieczystej o charakterze deklaracyjnym od wpisu konstytutywnego? Wskaż przykłady obu rodzajów wpisów.

2. Andrzej W. wystąpił do sądu rejonowego w dniu 7 czerwca 2018 r. z powództwem przeciwko Klaudii L. o zapłatę kwoty 45.000 zł. W odpowiedzi na pozew Klaudia L. podniosła zarzut przedawnienia wskazując, że bieg terminu przedawnienia roszczenia powoda upłynął w dniu 5 maja 2016 r. W ramach repliki powód wskazał, że roszczenie dochodzone w tej sprawie zostało przez niego zgłoszone przeciwko Klaudii L. już w roku 2015 r. w ramach zarzutu potrącenia w sprawie z powództwa Klaudii L. przeciwko Andrzejowi W., która toczyła się przed sądem okręgowym. Sąd okręgowy wyrokując w tamtej sprawie zarzutu potrącenia nie uwzględnił z uwagi na brak należytego wykazania roszczenia objętego tym zarzutem. Jednakże zgłoszenie zarzutu potrącenia przed sądem okręgowym, który obejmował wierzytelność dochodzoną obecnie przed sądem rejonowym, skutkowało przerwaniem biegu przedawnienia.

Oceń zasadność podniesionego zarzutu przedawnienia. Odpowiedź uzasadnij.

3. Po 10 latach małżeństwa Jan i Barbara zawarli na piśmie małżeńską umowę majątkową, w której ustanowili rozdzielność majątkową z wyrównaniem dorobków. Kilka miesięcy później Jan zakupił samochód osobowy ze środków pieniężnych, które uprzednio należały do majątku wspólnego małżonków.

Do jakiego majątku wejdzie zakupiony przez Jana samochód? Wyjaśnij różnice pomiędzy umownymi ustrojami majątkowymi: rozdzielnością majątkową a rozdzielnością majątkową z wyrównaniem dorobków.

PRAWO CYWILNE, RODZINNE I OPIEKUŃCZE

ZESTAW NR 48

1. Powód wystąpił z powództwem o odszkodowanie przeciwko towarzystwu ubezpieczeniowemu. Jak wskazał, w dniu 8 października 2017 r. poruszał się pojazdem marki BMW stanowiącym jego własność. Powód zatrzymał się na światłach i wówczas został uderzony w tył pojazdu przez pojazd marki AUDI, którego właściciel miał ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej w pozwanym zakładzie ubezpieczeń. Po zdarzeniu okazało się, że pojazd AUDI został kilka godzin wcześniej skradziony. Pojazdem kierował najprawdopodobniej złodziej, który uciekł bezpośrednio po zdarzeniu. Jego tożsamości nie udało się ustalić. Powód dochodził w tej sprawie zwrotu kosztów naprawy swojego pojazdu dokonanej we własnym zakresie. Pozwany wnosił o oddalenie powództwa wskazując, że zakres jego odpowiedzialności obejmuje jedynie odpowiedzialność cywilną właściciela pojazdu AUDI, z którym zawarł umowę ubezpieczenia OC. Jeżeli sprawca wypadku nie został zidentyfikowany odpowiedzialność odszkodowawczą ponosi Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny. Ponadto pozwany zakwestionował wysokość dochodzonego roszczenia wskazując, że samochód powoda w chwili wypadku miał 10 lat, zaś powód naprawił szkodę w salonie Audi z wykorzystaniem nowych części.

Oceń zasadność podniesionych przez pozwanego zarzutów.

2. Bracia Wojciech i Paweł są współwłaścicielami nieruchomości w częściach równych. Paweł przebywa za granicą. Zważywszy, że nieruchomości jest niezamieszкана, Wojciech zastanawia się nad sposobem jej zagospodarowania. Rozważa trzy możliwości:

- wynajęcie nieruchomości na 10 lat jakiemuś przedsiębiorcy;
- sprzedaż nieruchomości;
- wybudowanie na nieruchomości lokalu użytkowego i rozpoczęcie w nim własnej działalności gospodarczej.

Na które z powyższych działań Wojciech musi uzyskać zgodę Pawła? Scharakteryzuj zasady zarządu rzeczą wspólną.

3. Józef D. pozostaje w związku małżeńskim. Małżonkowie nie zawarli intercyzy. Józef D. zakupił samochód osobowy marki Honda za cenę 45.000 zł. Umowa zawarta została w formie pisemnej z podpisami notarialnie poświadczonymi. Zawierając tę umowę Józef D. przedstawił pisemną zgodę swojej małżonki na zawarcie umowy. Zważywszy, że Józef D. nie zapłacił za zakupiony samochód, sprzedawca samochodu wystąpił do sądu i uzyskał nakaz zapłaty przeciwko Józefowi D. o zapłatę kwoty 45.000 zł wraz z odsetkami, a następnie klauzulę wykonalności przeciwko małżonce Józefa D. W zażaleniu na postanowienie o nadaniu klauzuli wykonalności małżonka Józefa D. podniosła dwa zarzuty: jej zgoda jest nieważna albowiem nie została udzielona w tej samej formie, w której zawarta została umowa sprzedaży, a ponadto zgoda jej jest zbyt ogólna, gdyż dotyczy jedynie zakupu samochodu bez wskazania ceny zakupu.

Rozważ zasadność podniesionych zarzutów. Jakie konsekwencje prawne kodeks rodzinny i opiekuńczy wiąże ze zgodą małżonka na dokonanie czynności prawnej przez drugiego małżonka?

PRAWO CYWILNE, RODZINNE I OPIEKUŃCZE

ZESTAW NR 49

1. Józef D. w 2010 r. wynajął spółce jawnej Zefir halę produkcyjną. Miesięczny czynsz ustalony został na 3000 zł. W czerwcu 2013 r. z uwagi na zaległości z zapłatą czynszu (spółka nie płaciła czynszu od marca 2013 r.) Józef D. wypowiedział spółce umowę najmu. Spółka kwestionuje to wypowiedzenie i odmawia zarówno opuszczenia hali, jak i zapłaty czynszu. W dniu 3 kwietnia 2018 r. Józef D. wytoczył przeciwko spółce powództwo o wydanie hali na podstawie art. 222 § 1 k.c. oraz zapłatę kwoty 12.000 zł tytułem zaległości czynszowych za okres od marca do czerwca 2013 r. oraz zapłaty dalszych kwot po 3000 zł. miesięcznie za okres od lipca 2013 r. do chwili zwrotu hali tytułem wynagrodzenia za bezumowne korzystanie. Pozwana wniosła o oddalenie powództwa podnosząc, że Józef D. nie jest właścicielem gruntu, na którym posadowiona jest wynajmowana hala. W zakresie roszczeń o zapłatę podniosła dodatkowo zarzut ich przedawnienia.

Zaproponuj rozstrzygnięcie tej sprawy odnosząc się do zarzutów podniesionych przez stronę pozwaną. Proszę przyjąć, że Józef D. nie jest właścicielem gruntu, na którym znajduje się wynajmowana uprzednio hala oraz, że Józef D. nie prowadzi działalności gospodarczej.

2. Maksymilian zawarł w 2016 r. umowę kredytu konsumenckiego. Ponieważ należność kredytowa nie została spłacona w całości, bank dokonał przelewu wierzytelności z tej umowy na rzecz Funduszu Sekurytyzacyjnego, który wezwał Maksymiliana do zapłaty zaległości kredytowych wraz z odsetkami. W odpowiedzi na to wezwanie Maksymilian podniósł, że nigdy nie udzielił bankowi zgody na przelew tej wierzytelności na rzecz podmiotu trzeciego. Wskazał również, że gdyby wiedział, że bank tak postąpi, nigdy nie zawarłby umowy kredytowej. Podniósł w końcu, że przelew jest nieskuteczny albowiem zawiadomienie o jego dokonaniu zostało przesłane na nieaktualny adres, pomimo, że informował on bank o zmianie swojego adresu.

Rozważ zasadność zarzutów podniesionych przez Maksymiliana. W wypadku sporu sądowego pomiędzy Maksymilianem a Funduszem Sekurytyzacyjnym kogo obciążałby dowód wykazania wysokości zobowiązania w wypadku podniesionego przez Maksymiliana zarzutu, że część należności została przez niego spłacona?

3. Córka złożyła wniosek o ubezwłasnowolnienie całkowite swojej matki, która cierpi na chorobę psychiczną w postaci schizofrenii paranoidalnej. Matka ma dobrą sytuację życiową. Jest właścicielką trzypokojowego mieszkania w centrum. Mieszka w nim wraz z córką, która na co dzień pomaga jej i opiekuje się nią. Dba również, aby matka regularnie zażywała leki, dzięki czemu na co dzień prawidłowo funkcjonuje. Uzasadniając żądanie ubezwłasnowolnienia matki córka wskazała, że jest już zmęczona codzienną opieką nad matką i chciałaby ją oddać do domu opieki dla osób z zaburzeniami psychicznymi. W tym celu chce sprzedać mieszkanie matki, zaś środki uzyskane, po zakupie dla siebie małej kawalerki, przeznaczyć na opłaty za pobyt matki w domu opieki. Próbowwała namówić matkę na to rozwiązanie, ale matka nie zgadza się.

Rozważ zasadność wniosku. Wskaż na różnice przesłanek i skutków ubezwłasnowolnienia całkowitego i częściowego.

PRAWO CYWILNE, RODZINNE I OPIEKUŃCZE

ZESTAW NR 50

1. Benedykt, który był wdowcem, darował swojemu pełnoletniemu synowi Adamowi, z którym pozostawał w bardzo dobrych relacjach, nieruchomości. Dwa lata później Benedykt zawarł związek małżeński z dużo młodszą od siebie Kingą. Adam nie tolerował swojej macochy, uważając, że nie kocha jego ojca i poślubiła go jedynie dla pieniędzy. Zachowywał się wobec niej niegrzecznie, często dochodziło pomiędzy nimi do sprzeczek. Podczas przyjęcia rodzinnego Adam będąc pod wpływem alkoholu pokłócił się z Kingą i przy Benedykcie obraził ją słowami wulgarnymi. Następnego dnia Benedykt skierował do Adama list, w którym oświadczył, że z uwagi na jego skandaliczne zachowanie w stosunku do jego żony, które trwa już od dłuższego czasu, a w dniu wczorajszym przybrało formę nieakceptowalną, odwołuje dokonaną darowiznę i domaga się natychmiastowego zwrotu nieruchomości.

Czy w opisanym stanie faktycznym doszło do skutecznego odwołania darowizny? Jakie skutki rzeczowe wywołało pismo Benedykta, zakładając, że stanowiło ono skuteczne odwołanie darowizny?

2. Joanna Z. prowadziła działalność gospodarczą. Po urodzeniu dziecka, gdy postanowiła więcej czasu poświęcić rodzinie, zawarła z Zygmuntem D. umowę odpłatnego zlecenia, na mocy której Zygmunt D. miał w jej imieniu zarządzać jej interesami majątkowymi związanymi z prowadzeniem przedsiębiorstwa. Joanna Z. udzieliła Zygmunutowi D. pełnomocnictwa ogólnego. Zygmunt D. negocjował ze spółką RENT zawarcie umowy leasingu maszyn potrzebnych do działalności przedsiębiorstwa Joanny Z. Spółka RENT uzależniła zawarcie tej umowy od zabezpieczenia w postaci weksla wystawionego przez leasingobiorcę. Zygmunt D. poinformował o tym telefonicznie Joannę Z., która wskazała, że jej dziecko jest chore i nie może przybyć do siedziby spółki w celu podpisania umowy. Poprosiła, aby Zygmunt D. zrobił to za nią. W efekcie Zygmunt D. powołując się na udzielone mu pełnomocnictwo zawarł umowę leasingu ze spółką RENT oraz podpisał we własnym imieniu weksel własny zabezpieczający należności z tej umowy. Obecnie Zygmunt D. obawia się, że spółka RENT może skierować w stosunku do niego roszczenie wekslowe.

Czy Zygmunt D. ma roszczenie w stosunku do Joanny Z. o zwolnienie go z zobowiązania wekslowego? Wskaż ewentualną podstawę prawną takiego roszczenia.

3. Piotr bez wiedzy i zgody swojej małżonki, z którą pozostaje w ustroju ustawowej wspólności majątkowej, najpierw we własnym imieniu zaciągnął pożyczkę na kwotę 400.000 zł celem nabycia nieruchomości, a następnie nieruchomość tę sam nabył.

Jaki jest skutek prawny dokonanej przez Piotra czynności? Czy nieruchomość nabyta przez Piotra wejdzie do majątku wspólnego małżonków, czy jego majątku osobistego? Czy zobowiązania wynikające ze wskazanych czynności prawnych mogą być zaspokojone z całego majątku wspólnego, czy też z niektórych tylko jego składników?